

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 115.

V Ljubljani, v soboto 20. maja 1899.

Letnik XXVII.

Prva obletnica mojega prihoda v Ljubljansko škofijo.

(Ponatis iz »Škof. lista«.)

I.

Zatrepetal sem v dnu svoje duše, ko sem izvedel, da bom imenovan škofom ljubljanskim. Saj sem iz daljave gledajoč opazil, kako je mila domovina moja razburjena in v razne silno nasprotne tabore razdeljena. Čital sem, kako se grdi knez in škof ljubljanski, kako se preganjajo delavni duhovniki, kako narašča demokracija, kako prevladuje bogati tuji živelj, kako vpije na pomoč trgovski stan, kako si nasprotujejo razne domače stranke. Zdelo se mi je, da je v boju mnogo mnogo strasti, da so preostri tudi konservativni, Bogu in narodu vdani organi; zdelo se mi je, da so tudi oni zakrivili strastno, brezobzirno odpornost od druge nasprotne strani; mislil sem, da mi morebiti časopisi ne prikazujejo prave slike mile mi domovine.

Ker so mi prevzvišeni knez in škof Missia pogum dajali in me tolažili, da bom mogel mnogo storiti za Boga, za cerkev in za dom, umiril sem se in vdal se popolnoma v roke Previdnosti Božje misleč, kako je ravno prav, da sem bil mnogo let daleč od svoje domovine, ter nisem na nobeno stran zavezan ali zapleten, pa mi bo laglje stati nad razburjenimi strankami in morda mogoče kaj pripomoči, da se vihar poleže.

Šel sem za nekoliko tednov v samoto dalmatinskega otoka Lokrumskega, da se z molitvijo, premišljevanjem in poučevanjem pripravim za vzvišeno, prevažno in pretežno mesto. Gredé v Ljubljano sem obiskal tudi Trsat, da prečisti in premogočni Devici Mariji izročim sebe in vso svojo prihodnost. Jasna mi je bila naloga: kraljestvo Jezusovo utrjevati, če treba braniti kot škof v Avstriji med rojaki Slovenci, katerim je tudi nekoliko Nemcev primešanih.

II.

Pripeljal sem se v Ljubljano v petek 20. majnika. Pripravil se mi je veličasten sprejem, sijajna je bila intronizacija v nedeljo 22. majnika. V prvem pastirskem listu, v svojih govorih v cerkvi, pri banketu in družih okolišnih sem želel pokazati, kaj mislim in nameravam. Naj bi vsakdo znal, da ljubim svoj narod, ali da nečem zanemarjati Nemcev, živčih v moji škofiji; naj bi vsakdo znal, da ne želim drugega, kakor da v moji škofiji vlada naš Gospod Jezus Kristus in sicer vlada po svoji sveti katoliški cerkvi, in da bi v luči njegovih naukovi vsi premagovali svoje strasti, pobijali svoje sebične namene in njemu pokorni zedinili se in tako

živeli, da pridemo do srečne smrti. Želel sem se tako obnašati, da nobenega ne odbijem od sebe, nobenega ne odbijem od cerkve, ampak tudi nasprotnike pomirim in jim vsaj razloge za morebiti opravičeno nasprotovanje odvezam, ako se mi ne bi posrečilo popolnoma jih pridobiti. Za to sem se odločil za marsikatero korake in za razna obiskovanja, ki so se mnogim nerazumljiva zdela: ali odločil sem se zanje prav iz prepričanja, prav po željah svojega srca in pomolivši se v svoji kapelici pred tabernakelnom.

III.

Tri okoliščnosti so me kmalu mučno zaskеле.

Najprej sem opazil strastno borbo stanu trgovskega pa stanu kmečkega in delavskega. Za pomoč so me prosili posebno trgovci, ker jim konsumna društva in zadruge silno škodo napravljajo. Obljubil sem raznim prosivcem, da se bom o okolišnih dal točno podučiti. To sem storil deloma po zanesljivih možeh, deloma osebnó. Videl sem, da so posojilnice, zadruge in konsumna društva sploh za ljudstvo navadno ne le koristna, ampak kar naravnost potrebna: saj se po njih dobiva ceneje posojilo, ceneje stvari, potrebne za delo in gospodarstvo, ceneje obleka in hrana; videl sem, da so na mnogih mestih nekateri trgovci poprej ljudstvo kar odirali in neusmiljeno prodajali njegove domačije; videl sem, da se je na mnogih krajih ravno od trgovcev, posebno gostilničarjev širil med ljudstvo duh protiven Bogu in pravosti. Sem se li mogel zavzeti za nekoliko deloma po pravici, deloma nedolžno trpečih trgovcev proti ogromni večini naroda? Navadno sem molčal, žalost v srcu zakrival, pustil, da tudi za naprej duhovniki delajo kakor do sedaj, in premišljeval, kako bi se nasprotstva mogla ublažiti.

Opazil sem onda, da me sumljivim očesom pogledujejo ravno najodličnejši katoličani, da se od svojega škofa obračajo tudi dobri duhovniki, čul sem, kako se govori, da je v Ljubljani liberalen škof. Opazil sem vse to in tudi vedel, od kod nesporazumljenje, ali vendarle sem hotel ostati na potu odkritosrčne prijavnosti do mož, zbranih pod zastavo svobodomiselnosti, od katerih so mi ravno najglavnejši prav posebno ali vsaj precej prijazni bili, pripravljen prijenjavati do najskerajnejših mej, do katerih se sploh prijenjati more. Tudi zavoljo teh odnošajev me je srce peklo. Ohladilo se mi je samo onda, ko sem na birmanju, pri posvečevanju cerkvâ, pri shodih Marijinih kongregacij gledal naše ljudstvo, naše mladeniče in dekleta, ter se prepričal, da so Bogu vdani, da planté za lepo krščansko življenje, da so

v resnici plemenitih src, pravi ponos za vse Slovence.

Opazil sem nazadnje tudi, kako tako zvani liberalni časopisi neprestano donajajo vesti, s katerimi se grdi sv. cerkev, ali zasramujejo redovniki in redovnice, ali tožijo duhovniki, posebno mlajši; zraven sem pa tudi opazal, kako ravno ti listi posebno v podlistkih pišejo naravnost spodtakljivo, pohujšljivo, pohotno, nesramno, kako priporočajo pesmi in knjige, v katerih se kar naravnost slavi življenje, kakoršno obsoja šesta Božja zapoved. Ko sem stvari bolje preiskoval, sem doznal, da se ravno okoli teh listov zbirajo možje, ki so si na prapor napisali svobodomiselnost, ter jo v govorih svojih poudarjali. Da se še bolj podučim, sem šel in sem preiskal precej tožbâ zoper naše duhovnike. Duhovniki, nevedoči za moje namere, so se tega prestrašili in videl sem iz raznih odgovorov, da so tudi starejši in pametni gospodje začeli nad menoj obupavati. Jaz pa sem šel svojim potom in prepričal sem se, kako grdo in nesramno se duhovniki obrekujejo; prepričal sem se, da so se obrekovali najbolj oni duhovniki, ki so, nameščeni na bolj kritičnih župnijah, žrtvovali svoj mir, svoj denar in svoje zdravje, da siromašno ljudstvo obranijo onih, ki so mu materijelno in duševno škodovali; prepričal sem se, da se včasih kak duhovnik res kaj zaleti, kaj nerodnega v naglosti stori, kako preostro besedo izgovori, ali da je resnično komaj četrtnina tega, kar se zoper nje piše in govori. Tudi te okoliščnosti so me silno pekle.

IV.

Ne smem pozabiti meseca avgusta in raznih shodov v Ljubljani. Veselo sem pozdravil v Ljubljani učitelje; udeležil sem se njihovih svečanih sestankov, ker spoštujem in cenim učiteljski stan, pa mi je drago, ako napreduje, ako si pridobiva sredstva za mirno vsakdanje življenje. Nisem se bal prestopiti praga „Narodnega doma“. Pa sem tudi pozneje na birmanju obiskaval gg. učitelje, da, še one, o katerih sem vedel, da so do Boga in cerkve bolj hladni, ali hotel sem pokazati svoje spoštovanje do učiteljskega stanu sploh. Veselilo me je, ko sem mogel soditi, da učitelji iskreno moje spoštovanje do njih priznavajo.

Pozdravil sem tudi shod županov in potem shod naših visokošolcev. Toda govori dijakov pri shodu in banketu, kjer se je krščanstvo kar naravnost zametavalo, kjer se je mala peščica krščanskih dijakov zaničevala, potem govori bolj zrelih mož iz kroga pod zastavo svobodomiselnosti, ki so dijakove proslavljali, v njihovih svobodomiselnih načelih utrjevali

in odobraval njihove naklepe, naj bi isto svobodomiselnost nosili na raznih shodih med narod: to me je osupnilo, to mi je ko blisk v temi posvetilo in razsvetilo položaj prenevaren za krščansko naše ljudstvo, pa sem hitel pred tabernakelj iskat sveta in pomoči za prihodnost.

Prvi plod mojega razmišljanja je bil „Poziv častiti duhovščini“ od 30. avgusta 1898 v škofijskem listu 1898, str. 101 in 102, kjer duhovnike opozarjam na nevarnosti in kličem na požrtvovalno delo, da obvarujemo narod, obvarujemo v narodu sv. krščansko vero. Sprožil sem misel o katoliški gimnaziji, poprašal sem o misi-jonih, če bi jih mogli prav obilno obha-jati tekom leta 1899 in 1900, razpisal sem nagrade za delo o življenju Gospoda našega Jezusa Kristusa. Opazil sem, kako iz svobodomiselnih krogov švigajo prve strele proti meni, opazil sem pa tudi, da so moji duhovniki za naglašene ideje sicer zavzeti in navdušeni, ali da premnogim manjka potrebnega poguma, da se izpeljejo in uresničijo.

V.

Prepričan, da me čaka hud odpor, ko bom moral vse odločnejše nastopiti za pravice Božje in za kraljestvo Jezusovo, prepričan, da se bo „hosana“ kmalu spremenil v „crucifige“ in hoteč v miru in pred Bogom vsaj v glavnih potezah osnovati si obrambeni program, sem pohitel v Rim, toda skozi Lurd. Mnogo sem se na potu posvetoval z najodličnejšimi cerkvenimi osebami, še več pa v vroči molitvi k prečisti Devici Mariji, ki je „sedež modrosti Božje“ in po njej k presv. Srcu Jezusovemu. V srcu so se viharji poglobili, teme so se razpršile, negotovosti so minule; vrnil sem se domov miren in pripravljen zadeti križ na ramo in iti za Gospodom in Bogom svojim na Kalvarijo.

Prvi plod mojega romanja je bil bo-žični pastirski list na duhovnike in oni na narod, potem pa poziv gg. dekanom na dekanski shod po beli nedelji. Ves program meri na to, da se verniki moje škofije obvarujejo nevarnosti, skritih pod navidežno nedolžnim imenom svobodomiselnosti, da se vernikom mojim ohrani in poživlji in utrdi vera v Boga Očeta in Sina in sv. Duha, da vzgojimo tudi lajkov omikanih, zvesto vdanih večni resnici, ne pa oni grozni in silno škodljivi zmoti, ki se nam ponuja pod navidez bliščečo zastavo svobodomiselnosti.

Kar sem slutil, to se je zgodilo. Od novega leta pada udarec za udarcem na škofa in njegove zavode; nadaljuje se pa tudi ostudna borba zoper duhovnike, zoper verske nauke, zoper čisto krščansko življenje. In kako se je po škofu udrihalo, ko je pokupil vse zvezke nesramnih pesmi, v katerih se je mesenost poveljevala, v

katerih se je nečista ljubezen slavila kot presladek užitek, po katerem treba kopneti!

VI.

Prišle so ljubljanske volitve. Ker sem čul, da se jih bo udeležila tudi konserva-tivna stranka, to je ona, ki si je na prapor svoj zapisala krščanska načela, ki hoče biti pokorna Bogu in Jezusu v njegovi cerkvi, sem bil tako sloboden, da sem pisal dvema župnikoma in ju poprašal, ali bi ne bilo dobro poseči nekoliko v volitve za kandidate konservativne stranke? Malo poprej se je udrihalo po duhov-nikih, udrihalo v deželni zboru, udrihalo v „Narodnem domu“, udrihanje pa se odobravalo tudi od mož, ki v privatnih razgovorih niso ravno najhujši pristaši svobodomiselnosti: zato sem mislil, da ne bom zagrešil, če samo poprašam dva gg. župnika, ali bi ne bilo prav, da se skušamo teh mož obraniti in sicer poslužujoč se svojih pravic pri volitvah?

List moj je prišel v roke meni nas-protnih mož: od tedaj še hujša vika na mene, češ, postal sem strankar, stopil sem na čelo ene stranke, drugi pa napo-vedal boj. Kaj ne, jaz naj samo lepo rožni venec v svoji kapelici molim, mirno naj pa gledam, ko volk v ovčji koži skuša raztrgati v skrb mi izročene ovce? Da, kar molčim naj in dopuščam, da se skuša izpodkopati temelj večnih resnic, da se zapeljuje narod, da se oskrunja čisto življenje, da se v spisih grdi Bog, Devica Marija, sveti zakramenti! In če se za te naše svetinje postavim na noge, postal sem strankar!

VII.

Takšen je položaj danes in tako je do tega položaja prišlo. Pa zakaj to ob-javljam? Zato, da se resnica prav spozna, in da se bodo mogli orientirati tudi dobri možje, ki z glavo majejo, nesrečni položaj objokujejo in ne vedo prav za prav, kaj je temu krivo? Med drugimi sem dobil sledeči list:

Presvetli knez in škof!

Še nikdar niso bile strasti v naši lepi domovini tako razdijane, še nikoli ni bilo toliko nasprotstva, toliko kletja na Kranjskem, kakor ravno v zadnjem času. Srce mora boleti vsakega poštenega do-moljuba, če se spomni na te pretužne raz-mere. Na drugi strani pa se mora tudi vsak pošteno misleči vprašati, od kod vse to prihaja?

Res da je narodna napredna stranka mnogo mnogo zakrivila, res, da je „Slov. Narod“ v zadnjih časih po nepotrebnem blatil vsiženi duhovski stan, a nastane vslic temu vprašanje: Ali se to ni dalo nekoliko omejiti, ali ni bilo mogoče nasprotstva ublažiti, in ali res ni bilo mogoče najti nek modus vivendi, ki bi bil mero dajen za sinove jedne in iste matere?

Da, bilo je mogoče!

Presvetli knez in škof, gotovo niste po-sabili, kako odkritosrčno je bilo veselje vseh Slovencev nad Vašim prihodom v rodno deželo. Veselje bralo se je vsakemu na obrazu, ker je bilo upanje opravičeno, da pridejo oni možje obeh strank, katerim je boj šiviljski pogoj, in ki se le med preprirom samorejo obdržati na površju, ob veljavo. Nada je bila, da se ljudstvo otrese nezdravega razmerja in da se bode odslej abiralo le okrog Vas, pre-svetli knez in škof! Kakor zvezda danica pokazali ste se, prevzvišeni vladika, na slovenskem obzorju!

Žali Bog, da se ti upi, te nade niso uresničile!

Brezvestni sebičneži vedeli so s prihlj-njenimi govoricami, s pretiravanjem raz-mer, Vas, prevzvišeni vladika, potegniti na jedno samo stran in od tod prinaja vse zlo. Možje, katerim je boj namen, kateri iz osebnih zavisti, iz osebnega sovraštva delajo na to, da se prepri vedno huje in huje razširja, možje, katerih veljava raste samo ob prepiru — morali bi se odstraniti, taki možje ne bi smeli imeti odločilne besede!

Zakaj se te vrstice pišejo? Pisec si pač ne osmeli, dajati pouk svojemu višjemu pastirju! Ne, kaj takega smatra sploh za nedopustno! Le opozoriti Vas je hotel na pravi izvir savoratnega boja, zajedno pro-seč Boga, naj bi Vam, prevzvišeni, dal milost, konec storiti boju!

Kake bodo posledice vsega tega! Če prihljnjeni politiki konservativne stranke trdijo, da se bo vsled boja sčistilo ozračje in se ukrepilo katoliško prepričanje, je to trditve brez podlage. Človek je vedno bolj k slabemu kot dobremu nagnjen in tudi stanozniki na deželi so dovzetni katoliš-škemu prepričanju nasprotnim idejam! Kaj lahko se pripeti, da sačne tudi pri kmečkih ljudeh vreti in to vrenje se ne bi dalo tako lahko ustaviti, saj so skrbeli gotovi ljudje, da je avtoriteta pred oblastmi kolikor toliko spodkopana!

Prevzvišeni knez in škof, v Vaši moči je, da se s nova oživé upi in nade, katere je stavilo kranjsko prebivalstvo brez iz-jeme v Vaš prihod!

Eden, kojega domači prepri ne veselé.

V tem listu gledam dušne borbe po-štenega, vernega Slovenca, ki mnogo mnogo trpi in bi narodu rad pomagal, pa ne ve kako. Ker mislim, da ima precej somišljenikov, za to ga prosim, naj on in slično misleči moja pojasnila prečitajo in premislijo, pa bodo spoznali tečaj stvari, ter jih mogli bolje presoditi.

VIII.

Hvaležen sem za list. Ne bom pobijal, kar je krivega v njem. Naj zadostuje, kar sem dosedaj napisal. Dodajem pa še to le, da pokažem mesto, na katerem bi se mogli Slovenci sestati in zediniti. Če tudi osebno spoštujem nasprotne može, spoštujem radi marsikaterih dobrih lastnosti, pa vendar ne morem spoštovati njihovih zmot, ne morem mirno gledati pogub-nega njihovega delovanja, ampak sem

LISTEK.

Romanje v sveto deželo.

(Dalje.)

V dolini vidimo most čez potok Cedron, po katerem so peljali zvezanega Zveličarja. Cela ta obširna dolina, po kateri se Cedron pretaka, je že prej omenjeni kraj poslednje sodbe, kjer je po-kopanih na tisoče in tisoče ljudij. Angleški zgo-dovinarji in zemljemerci so dali kopati 11—12 metrov globoko v zemljo, predno so prišli do trde zemlje, — tako globoko segajo namreč troh-nela grobišča.

Skozi »gnojna« vrata stopimo v mesto, da si ogledamo zidovje žalovanja; vsa ravan je pokrita s kamenjem in s kupi gramoza. Na drugi strani vidimo 40 metrov dolg tempeljski zid, sestavljen iz umetno obdelanih kvadrov, in Judje trdijo, da je to še del Salomonove stavbe. — Že sv. Hjeronim omenja neprestanega joka in stokanja Judov radi razdejanja sv. mesta in nji-hovega kraljestva. Tako se godi še dandanes. Vedno prihajajo tja Židje ter se glasno jokajoč oklepajo starodavnega zidu in molijo otožno sv. salme, ki napovedujejo nesreče Izraelu.

Ko smo si ogledali še druge spomina vredne znamenitosti, se vrnemo preko sijonskega hriba nazaj v mesto.

XVIII.

Romanje v Betlehem. — Refajm. — Vodnjak sv. treh kraljev. — Elijev samostan. — Tantura. — Rahelin grob. — Mesto Betlehem. — Votlina Je-zusovega rojstva. — Cerkev sv. Katarine in druga svetišča. — Vrnitev v Jeruzalem.

Betlehem! Kdo si ne predstavlja, ko zasliši to ime, jasno zvezdnato nebo in čarobno tišino, ki tako skrivnostno objema človeško srce! Kdo se ne spominja noči, ko je bil rojen naš Zveličar! Z neba bleste in lesketajo nebrojne zvezde in njih mili blešč sveti po širni, tihi planjavi. Kakor iz daljnega ozračja se začuje nežno angeljsko petje v prečudoviti harmoniji. Petje postaja vedno glasnejše in čistejše, vedno življe odmeva naokoli, dokler ne zadoni po vsem obzorju veličastni »Gloria in excelsis Deo«. V čudovitem svitu za-žari nebesni svod; zvezdna svetloba postaja vedno močnejša, nebeška krasota se razlije po zemlji, in v nadnaravnem blišču pozdravljajo angeljski zbori votlino, kjer leži dete Je-zus, položeno v jasli.

Vsakdo izmed nas si je predstavljal že dosti-

krat v duhu vse te čudovite dogodke, kako se inora še-le telesno oko vzradostiti, ko ima gledati blaženi kraj Gospodovega rojstva.

Nekaka otožnost nas je spremljala, ko smo ogledovali Jeruzalem, kjer so se godile tako grozne reči, tolika nasilstva, a ko potujemo v Betlehem, navdaja nas neizrekljiva radost in sreča.

V kratkem smo dospeli do ravnine Refajm, katero sv. pismo tolikrat omenja; čudimo se ve-likemu prometu, ki se vrši na tej cesti. Prišli smo do vodnjaka, kjer se je sv. trem kraljem vnovič prikazala zvezda ter jih dovedla v Bet-lehem.

Potem nas vodi cesta navkreber, in visoko gori se nam pokaže velika, trdnjavi podobna stavba, — Elijev samostan, ki pa nima svojega imena po očaku Eliji, temveč po nekem opatu ali škofu, o katerem se pa ne vé več, kedaj je živel. Tukaj se nam odpira lep razgled po tej bla-ženi pokrajini.

Cesta se vije sedaj navzdol proti Tanturi; tukaj so se naselili redovniški vitezi Ivanovci, se-daj pa vzdržujejo na tem mestu usmiljeni bratje bolnišnico. Izročilo pripoveduje, da se je na tem mestu utaboril očaj Jakob.

dolžan Bogu, cerkvi in domovini, da se jim postavim v bran. Kar sem rekel v zadnjem pastirskem listu od 22. januarja 1899, rečem tudi sedaj: „O naj nam dobri Bog dodeli, da se pod križem sestanemo vsi Slovenci, ne samo oni po vaseh, ampak tudi oni po mestih, ne samo tisti, ki poznajo samo svojo domačo vaško šolo, ampak tudi tisti, ki so dovršili svoje nauke na visokih šolah! Če se mi pod križem snidemo in iz srca z rimskim stotnikom zakličemo: „Resnično, ta je Sin Božji!“¹⁾: koliko laže se bomo zedinili tudi v skrbi za razne časne naše potrebe in težnje, pa z zedinjenimi močmi bolj gotovo in bolj lahko dosegli vse to, kar je zares koristno in potrebno, da Slovenci napredujemo in se tako razvijamo, da bomo sredi drugih bratskih nam narodov mogli vedno častno mesto zavzemati.“

Da pa to dosežemo, delajte, da se vresničijo moji načrti o katoliških zavodih, posebno o katoliški gimnaziji, o svetih misijonih letos in prihodnje leto, o romanju v Jeruzalem,²⁾ o katoliškem shodu. Vsaj z njimi samo to nameravam, da vlada med nami naš Bog in Gospod in da se okoli njega vsi zedinimo. Za one pa, ki nam nasprotujejo, molimo in kličimo k Bogu. Vsaj jaz se jih vsak dan spominjam pri daritvi sv. maše in trdno upam, da bo napočil dan, ko se bodo tudi oni z vsemi silami svojega srca oklenili Jezusa križanega.

IX.

Tako sem na kratko načrtal tečaj svojega javnega življenja in delovanja v prvem letu, odkar sem postal ljubljanski škof. Na dan obletnice prihoda v Ljubljano bom zjutraj zopet na Trsat, da se tam zahvalim premogočni Materi Božji za neizmerno veliko pomoč v minulem letu in da se ji priporočim tudi za drugo leto: ona je peklenski kači glavo strla, na njo zaupam. Vse vernike pa prosim, da se me tistega dne prav posebno spominjajo v molitvah svojih. Z Bogom!

V Ljubljani, 13. majnika 1899.

† Anton Bonaventura
knez in škof.

¹⁾ Mat. 27. 54.

²⁾ Gosp. župnike, kapelane in sploh duhovnike prosim, naj osebno nagovarjajo one, ki bi mogli v Jeruzalem. Mnogi bi mogli, ali manjka odvažnosti in poguma, moramo jih samo spodbuditi. Torej na delo!

Vestfalska pisma.

(Dr. J. Ev. Krek.)

XIV.

Vzgledom, ki sem jih že navedel o čudovitem napredovanju tukajšnjih krajev, naj dodam še Hamborn. Iz stare premonstratske opatije (leta

1806 razpuščene) navstala fara je imela l. 1860 do 1800 katoličanov. Na tistem prostoru so sedaj tri fare: Hamborn z 20 000, Laar in Mederich vsaka z 10.000 katoličani. Če prištejemo še protestante, ki so se vsi kasneje naselili, imamo v 39 letih na mestu 1800 nad 50.000 ljudi.

Kedar se zmislím na ta ogromni pokret, se me vselej poloti žalost in nevolja zavoljo naših krajev. Naš jug je zanemarjen; zato tudi Trst nikamor ne more. Trideset let je že staro vprašanje druge železnične zveze s Trstom, a danes — je bolj zamešano, nego je bilo kedaj preje. Jeden glavnih vzrokov je gospodarska zanemarjenost sosednjih dežel — naše domovine. Ko bi v tem oziru kaj premenjali, bi bil že zdavnej vpliv južno-železniških kapitalistov razbit in ne igrali bi se slepe muhe z ljudskim blagostanjem.

Tu v industrijskem okraju kmalu ne bo ni najmanjšega kraja, da bi ne imel železniške zveze; če ne z železnico, bo pa vsaj z elektriškim tramvajem tako rekoč od svojega praga lahko šel po svojih potih.

Železnice so izredno postrežne. Kar je mogoče, vse se stori. Dovolj vóz in dovolj vlakov! Sedaj pa še prekop. Omenjal sem že v enem pismu, da se od Herne podaljša do Rena. Ta del bo v državnem zboru gotovo dobil večino, dasi se mu zastopniki poljedelstva iz vzhodnih pokrajin zelo ustavljajo. Drugi del — do Labe ima pri vladi najtoplejše zagovornike in ne bo se mu mogoče kaj časa ustavljati. Severno morje bo torej imelo od dveh velikih porečij — Labe in Rena — novo krasno dovozno vodno cesto. Ali bo to brez pomena za nas? Ker smo toliko časa čakali in se noben čuk ni resno zganil, da bi pri nas dalmatinske zemlje prirodne prometne zaklade uzdignil, ker je — in recimo naravnost edino vsled nemške kratkovidne oholosti — zastal ves slovenski jug s Trstom vred, nam bo druga železnična zveza s Trstom prišla že prepozno. Skozi Nemčijo se bo vozilo češko in, ko se skuplje dunavsko-odersko-labski prekop, tudi doljenje-avstrijsko i. t. d. blago. Trgovina bo imela na Nemškem svoja središča. Brez trgovskih primorskih središč pa mora Avstrija ob sedanjih razmerah še globlje pasti, nego je že padla s svojim dualizmom. Z železnico čez Ture ne bomo niti južno-nemškega blaga prevažali; tudi to bo potegnil prekop v mnogih ozirih nase. Za drag denar bomo vozili svojo revščino po nji. V naših razmerah bi bilo najbolje, da bi se povrnili nazaj v čase častitljivih, trebušnih poštinih škatelj, ki so se kot rumene race gugale po cestah, in v dobo vedno veselih, glasnih in žejnih vozačev. Za naš razvoj se še ne prilagajo železnice. Prezgodaj smo zastrupili z njihovim dimom naše ozračje. Splošno nam niso mnogo pomagale, pač pa so zmanjšale ljudsko premoženje. Žalostna bodočnost! Država brez kolonij, brez zdatnih prometnih sredstev, brez zanesljivega in podjetnega trgovskega brodivja — naš Lloyd je »srenjski tepček« med brodivji, — brez industrije v obmorskih deželah, s pristani, kjer je svetovna kupčija komaj s poma-

rančami mogoča, in — last not least — z divjo konkurenco v obeh polovicah, v svojem osrčju — med Avstrijo in Ogersko! — Kakšnega pomena more biti taka država pri sklepanju trgovskih pogodb? Saj nima ničesar pokazati, z ničemer žugati, če je treba. Enketa češke industrije 1898 meseca sušca v Pragi je razkrila, kako nazaduje. Razven železne industrije, ki je pa s svojim kartelom velikih podjetnikov uničila vse male, tudi v kranjski deželi smo to čutili — in nena ravno visoko ceno železu uzdrževala, vrh tega pa prav po roparskem načinu centralizovala svoja podjetja ne menč se za žalostne socialne posledice, je vsa druga industrija v Avstriji komaj na nogah.

Ob taci razmerah mora trpeti ljudstvo. Državnozbornski zastopniki velike industrije javkajo in — se kregajo proti zakonom o delavskem varstvu in zavarovanju. Ob vsaki priliki vstajajo Mauthner, Menger i. t. d. in udarjajo ob to struno. Delavsko ljudstvo pa zasluži pri sedanjih razmerah komaj za krompir in žgance in o kakem preskrbljenju za stara leta ni nobenega govora. Temeljno zmotno in podlo krivično je ohranjati industriji življenje s tem, da se končava človeško življenje pri milijonih delavskega stanu, da se branijo industriji pravice s tem, da se teptajo človeške pravice. Korenina zlu je drugod: v razorganizovanem, po nebrojnih spletkah oslavljenem javnem življenju, ki nima nobene moči, ki hira za naduho malenkostnih idej, za jetiko na vse strani razbite sebičnosti. Ne more biti bolje, dokler se ne strnejo mali boji v boj med velikimi vseobsegajočimi idejami. Zato je pa treba spremeniti volivno pravico; — splošno volivno pravo je po moji sodbi tudi za gospodarski napredek nujno potrebno. Zraven je pa treba organizovati povsod katoliške političke stranke in jih združiti. Z veselím upanjem bi gledal v bodočnost, če bi tudi n. pr. socialni demokratje dobili pri prvih volitvah večino. Bolje bi bilo, nego je sedaj; zdravljenje bi se takoj pričelo in ob marljivem delu tudi popolnoma izvršilo. Svoj čas, ko so se kuhale volitve za državni zbor, je pisec teh vrstic dokazoval, da bo prihodnji zbor brez vsacega pomena; — govoril je gluhim ušesom. Puhlice o pomenu našega parlamentarstva i. t. d. sedé tudi dobrim možem pregloboko v možganih.

Zopet in zopet pa prihajam ob takem premišljevanju k tako dragi mi ideji južnoslovenskega združenja. Le južni Sloveni, — kulturno in gospodarski dvigneni iz teme in zapuščenosti — in političko združeni, morejo dati Avstriji trdne temelje za razvoj, kakoršen je potreben veliki državi.

Ko bi se nam ne bilo treba rokaviti z liberalstvom, bi bilo pač mogoče, da bi tudi v naših krajih po malem skrbeli za povzdigo industrije. O ti stvari smo že večkrat javno govorili; zadnjič ob združnem shodu. Ljudstvo bo kmalu pripravljeno. Saj vidimo pri svojih denarnih zavodih, da imamo denarja mnogo več, nego ga potrebuje naše sedanje gospodarsko življenje. Na tujem in

Javna zahvala.

Sedaj šele vem, da sem in kakšen sem. V četrtek sem to izvedel v seji občinskega sveta ljubljanskega.

Res je, da tudi sedaj še ne vem, ali sem jasen, ali sem nejasen. Dočim je poročevalec trdil, da nisem jasen, kajti je rekel, da glede tajnosti ali javnosti skrutinija ne »povem nič določnega«, sta gospoda Plantan in Prosenc trdila, da sem jasen, ker baje določam, da bodi skrutinij tajen.

Katere so moje besede? V § 20 pravim: »Volilno opravilo je javno«. Potem popisujem v naslednjih §§ volilno opravilo. Tako določam v § 21. »kako sklepa volitvena komisija«, v § 22 »čas in kraj glasovanja«, v § 23 »oddajanje glasov«, v § 24 »konec glasovanja«, v § 25 »štetje glasov«. Na vse to pravim v § 27.: »Po končanem volilnem pravilu se sklone zapisnik. Ta zapisnik mora obsezati sklepe, katere je ukrenila volitvena komisija, ter konstatovati rezultat volitve«. Jasno je torej, da smatram skrutinij kot del »volilnega opravila«, katero je glasom § 20 javno. To stoji.

Razlogi, ki so se navajali proti jasnosti skrutinija, so tile:

Občinski svetovalec Plantan je trdil, da mora biti skrutinij tajen, ker bi pri javnosti skrutinija tisti volivci, kateri bi prišli k skrutiniju in bi tam gledali, kako se glasovi štejejo, imeli več pravic, kot tisti, ki bi čepeli takrat doma, ali sedeli v krčmi ali se sprehajali.

Ta razlog je več kot tehten. Treba ga vpletati sploh v javnost, dati mu potrebno veljavo. Ako bi potem sklenila dva recimo v pisarni g. notarja Plantana pogodbo, morala bi biti ta pogodba neveljavna, ker bi izvajala ta dva pravice, na katere oni, ki ob istem času n. pr. sedi v kavarni ter puši smodko in pije črno kavo, niti misli ne.

Vse huje pa mi je še zaukuril občinski svetnik Prosenc. »Slov. Narod« išče v zadnji čas povsodi »kronjuristov«, prav čudno se mi zdi, da se ne domisli tako znanega reka: »Warum denn« in die Ferne schweifen, sieh, das Gute liegt so nah!«

Dva razloga pozna ta občinski svetnik, ki govori proti tajnosti skrutinija.

Prvič mora biti skrutinij tajen zato, ker bi morda kedo izmed navzočih po pisavi izpoznal, kako je glasoval ta ali oni.

Tako izpoznavanje je torej, ako se sme skle-

Ne daleč proč nahaja se s kupolo kriti grob Rahelin, žene Jakobove; tukaj je namreč umrla na porodu, ko je povila sina Benjamina. Ta grob je lastnina židov, — ki se pa prav malo zanj brigajo.

V bližini opazimo kraj Beth d žala, kjer ima katoliški patrijarhat seminarij in misijonski kolegij.

Skrbno obdelano polje in veličastno drevje ob cesti nam naznanja, da se bližamo Betlehemu. Že nam blesti od daleč to ljubo, lepo mestoce.

Res, lepo in ljubo je smemo imenovati.

Razprostira se na dveh hribih, okoli in okoli pa je oklepajo doline; mesto samo diči premnogi okusni vrtovi in lepi nasadi. — Prebivalstvo je večinoma krščansko. Hiše nimajo tiste žalostne podobe, kakor jeruzalemske; okna namreč niso omrežena, zrak in svetloba se prosto vsipata in širita v odprtih prostorih.

Nekako jasno in divno izgleda Betlehem, le že zunaj mesta skoro se nahaja neka temno-siva, mračna stavba, ki se dviga kakor kakšna trdnjava. In ravno to poslopje vzbuja vso našo pozornost, ker to je rojstni kraj Jezusa Kristusa.

(Dalje prih.)

pri tujcih ga je mnogo. V industriji se ljudje še bojé nalagati denar; to je res. A to je bilo povsod; tudi tu. V posamnih starejših tukajšnjih cehah sem se podučil, da je šla začetkom zelo trda za vsako zboljšanje; predno se je izdal kak belič v nove investicije, je trebalo grozno časa. Manjkalo je denarja. Sedaj je denarja preveč.

Z industrijskim delom pride med nas tudi več resnosti in varčnosti. Ne bomo tako malenkostni. V svoji mali narodni kočici smo sedaj sila otročji. Vsaka reč je takoj slavna. Da dobó človek ime po celem Slovenskem, zadošča, če izda pratiko. Teh slavnih mož in tega neumnega kadila, ki ga zažigamo povsod, bi moralo biti precej manj! Narod gine, mi pa uganjamo burke in slavimo tu »očeta krščanskega socializma«, tam prvega slovenskega novodobnega »leposlovca«, tu »kristalizovano pamet«, tam »največji politički genij« brez vsakega vzroka. Resnosti nam manjka. Konjiček, ki zadaj piska, nam velja za »najbolj iskrega arabca«, »abecedniki« — za slovstvo, »V Ljubljano jo dajmo« v kakem selu — za »dramatiko«, kaka pusta veselica brez namena in brez pomena — za narodni napredek. Tako ne živé narodi, tako — umirajo!

Od slovenskega radikalizma — v slovensko-nemško zvezo.

Ko bi bil kdo pred 15 leti rekel, da bodeta dr. Tavčar in Ivan Hribar kdaj zaveznika kranjske nemškutarije in nemških radikalcev in šla roko ob roki njunih političnih voditeljev Schwegla in Binderja, no, potem bi bili mislili, da je prišel dotičnik z uma. Znano je, kako sta dr. Tavčar in Hribar pričela izdajati »Slovana« in pobijala oportunistem Šuklje-ja, ki je urejeval Winkler-jev »Ljubljanski List«. Dvorni svetnik lahko gleda z zadoščenjem na politično igro svojih radikalno-slovanskih nasprotnikov. On ni šel tako daleč v svojem oportunizmu in ni pritiskal na prsa dr. Schafferja in njega pristašev — to je pridržala usoda maščevanja njegovima zopernikom — Slovnanu Hribarju in Tavčarju. Ako hranita ta dva politika še kakšen letnik »Slovana«, potem naj le pogledata sem pa tje notri. Vsaka stranica je živa vest njunih sedanjih političnih grehov. Hic niger est, hunc te Romane caveto! Tako sta pisala ta dva politika o Šukljeju. Kaj naj pišeta danes o sebi?! Dr. Tavčarja ne teži nekdanje slovansko prepričanje, kajti če mož govori ljubljanskim Nemcem javno: »Es ist nur eine Frage der Zeit, dass sie (namreč Nemci) sechs Mandate bekommen, dafür werde schon ich sorgen«, in ako ga vede do takega sklepa mrznja in sovraštvo do slovenske nasprotne stranke, potem vemo, kako globoko je segal njegov slovanski radikalizem. Najprej je igrala važno ulogo fraza »absolutna narodnost«, sedaj je »liberalizem«, kaj pride poslé, ne vemo, prepričani pa smo, da se o njega politiki slovenski računi kmalu sklenejo.

Bolj občutljivo vest ima politik Ivan Hribar. Poglejte »Slovana«, prelistajte deželnozborske zapisnike, povsod najdemo Hribarjev narodni radikalizem vsaj na papirju. Njemu še do nedavno ni zamrla zavest v duši, da je politična zveza s

Schweglom in dr. Binderjem za slovenskega narodnjaka ako ne sramota, pa vsaj veliko narodno pohujšanje. On je čutil, da je neskladno in sramotno, ropotati proti nemški agresivnosti v javnosti, »in camera caritatis« pa z istimi Nemci stiskati si roke in sklepiti tajne pogodbe proti reprezentantom druge odlično slovenske stranke. — Zato ropota gospod Hribar o zatiranju Slovencev v deželni zbornici, da zaduši oglašujočo si slovansko vest, ki mu očita, da z zvezo Schweglovo okrepi veljavo nemštva na Slovenskem. Ali morebiti namerja s tem ropotanjem tudi preslepiti javnost slovensko, češ, glejte, kako radikalen Slovenec sem jaz, ko na drugi strani zatajuje svoje slovensko prepričanje s tem, da noče dovoliti par sto goldinarjev »Naši straži«?! Seveda nemškemu gledališču 6000 gld. podpore, to pač, »Naši straži« pa 100 gld.

Tako dvojno lice, kakor ga kaže g. Hribar, vzbuja pomilovanje. Bolj jasna je politika dr. Tavčarja. On pove odkrito, da je nar. stranka spojena z Nemci proti drugi slovenski stranki, zato je le dosledno, ako dela na to, da se da Nemcem šest mandatov v občinski svet, ker Nemci niso tako neumni, da bi tlačanili stranki, ki bi jim ničesa ne prijenjala.

To je odkrito! Gospod Hribar bi pa rad služil dvema gospodoma: slovanskemu radikalizmu in Tavčar-Schweglovi nemškutariji. Svoj čas je gospod Hribar citiral, govoreč o Nemcih, verz: Timeo Danaos et dona ferentes. On je nezaupen Nemcem tudi če donšajo darila in žrtve. »Nechwalno nam u Nemceh iskat pravdu«. Tudi ta krilati verz se je slišal že iz ust gosp. Hribarja. In vendar! Branite se kolikor hočete, govorite še tako radikalno-slovensko, moralne škode ne popravite nikdar, katero ste napravili s svojo najnovejšo politiko na Kranjskem. Nemštvo na Kranjskem se organizuje in tudi razvija pod okriljem slovensko nemške zveze.

S strankarskega stališča bi se lahko veselili te dvojne igre Hribar-Tavčarjeve politike, ker nam nehote stiskajo dobro politično orožje v roke. In vendar nam ta igra ne dela veselja! Peče nas, da smo narodno že tako daleč korumpovani, da dobršen del kranjskih Slovencev ne uvidi sramote, katero si nadevlejo s tem, da dopuščajo iz strankarske mrznje, da se Tavčar in Hribar vežeta s Schweglovo in Schafferjevo stranko. Pa bodo rekli: saj so tudi nemški konservativci v državni zbornici na slovanski strani. Da, da! to pač, a je vendar nekaj bistveno drugega. Tu se veže Nemec s Slovincem, da se ohrani gospodstvo nekaterim osebam, tam so pa spojeni Slovani in Nemci, da se izvede ravnopravnost. V državnem zboru stremi desnica za nekaj pravičnim, državi in vsem narodom koristnim, tu na Kranjskem pa služi alianca le osebnim ambicijam izvestnih oseb. V državni zbornici stremi alianca za eminentno državno potrebo, tu na Kranjskem pa služi gospodstvo-željnosti Tavčarja in Schwegla. V državni zbornici je alianca Slovanov s konservativnimi Nemci koristna našemu stremljenju po ravnopravnosti, v deželni zbornici kranjski pa zveza Schwegla-Hribarja le veže narodne slovenske moči, pooj-

Za vsa ta pojasnenja dolžan sem dotičnim gospodom toplo zahvalo. Ni mu do tega, kakšna je prišla iz te debate mestna opozicija. Zdi se mi sicer, da so gospodje govorniki in voditelji hoteli zopet enkrat »uničiti« opozicijo. Zdi se mi pa tudi, da te debate ne gre meriti z isto mero, s katero je meril stihe Prešeren v svoji elegiji: »V spomin Matija Čopa«, namreč »po zgôlih vdárjih«, kajti od vseh »vdárjev« te debate ni zadel opozicije v živo nieden. Toda to mi ni mari.

Izrekam samo tem potom toplo zahvalo vsem govornikom, ki so me tako temeljito razložili, da sedaj vsaj vem, kako in kaj je z mano. Osobito se zahvaljujem še občinskemu svetovalcu Prosenču, kateri je celo iz samega naudušenja za me govoril v debati, v kateri se je razpravljalo o volitvah, ki so tudi njega spravile v mestno hišo.

Srčna zahvala!

V Ljubljani, 20. majnika 1899.

Občinski volivni red za deželno stolno mesto Ljubljano.

struje slovenski razpor in demoralizuje slovenski narodni čut.

Ta igra Schwegel-Schaffer-Tavčar-Hribar je za Slovence v obče škodljiva. Koristi le Nemcem in zistemu deželne vlade. Njeni vpliv pa je celo dalekosežnejši, ker vzbuja obupnost in nehaštvo v slovenskih vrstah drugih sosednih kronovin. Zato pa obžalujemo, da je tako daleč prišlo. A moralo je priti. Dr. Tavčar s svojim glasilom »Slov. Narodom« noče odnehati od svoje osebne politike in tudi ko bi hotel odnehati, je že — prepozno. Prepada nasprotstva zija med slovenskim ljudstvom in med kliko, ki drži in vodi »Slov. Narod«. — Sam »Narod« je izkopal ta prepada s pisarenjem, ki ga ni sličnega v čifutskih listih od »N. Fr. Presse« pa doli do Adlerjeve »Arbeiterzeitung«.

Tu slovenska narodna masa, tam »Narodova« klika v zvezi z dr. Schafferjem in baronom Schweglom. Boj velja ti kliku, ne z besedami, ne s psovkami, kakor je obično izvestnemu »glasilu intelligence«, pač pa z delom in organizacijo. Upali smo še na poravnavo, ali ako stvar tako daleko uspe, da eden Tavčar obeta nemške mandate za mestni svet iz samega sovraštva do svojih slovenskih soobčanov nasprotne stranke, in ako eden Hribar govori in glasuje proti povišanju podpore vseslovenskemu društvu »Naši straži« samo zato, ker dr. Tavčar v njej ne komandira, potem je prišlo do odločitve. Žal nam je marsikatega narodnega delavca iz narodne stranke, da se identifikujejo s pogubonosno neslovensko in protikrščansko politiko »Slov. Naroda« in njega kolovodij. Žal nam je zato, ker dajo s tem pogum oni klaverni kliki za svoje herostratsko početje.

Žalostna je ta stranica naše domače politične zgodovine, nevarno igro igrajo nekateri s svetinjami slovenskega naroda. Da pa naš slovenski narod prebije i to skušnjo, kakor je prebil marsikatero kritično dobo, za to pa je treba domorodnega slovenskega dela. Nada v boljše slovensko bodočnost daje nam pogum za delo in boj v bližnji bodočnosti. Naprej zastava Slave!

Razdelitev občine Bled.

(Govoril dežel. posl. J. Azman v seji dežel. zbora dne 11. t. m.)

Kot zastopnik kmetijskih občin radoliškega okraja si štejem v dolžnost, da pri tej zadevi označim svoje stališče in navedem svoje pomisleke. Izjavljam precej iz začetka, da se ne strinjam s predlogom upravnega odseka, ki je identičen s predlogom dežel. odbora, ter da bom stavil nasprotni predlog.

Če se vprašamo, zakaj naj bi se sedanja blejska občina delila, se nam odgovarja, da je taka delitev potrebna za razvitek in povzdigo blejskega zdravšča!

Gospoda moja! Gotovo smo vse stranke te visoke zbornice v tem edine, da naj se našemu zares krasnemu, svetovno znanemu Bledu kolikor mogoče pomaga, da se krepi, razcveta, povzdigne in da vsestranski napreduje. Res je tudi, da se je Bled že v zadnjih 10 letih zelo povzdignil, in olupšal. Gradovi in gradiči rastejo ob bregovih prijaznega in vabljivega jezera, in pripoznati se mora, da se od strani zdravškega odbora vse stori, da se gostom, ki v vedno večjih množinah prihajajo, bivanje na Bledu naredi prijetno in zadovoljno. — In če bi Bled dobil še zaželjeno bohinjsko železnico, rastel in razcvetal bi se še hitreje tako, da bi kmalu dohitel druga večja zdravšča ali pa bi jih še prekosil.

In te težnje, te namere za razvitek zdravšča so res posebne in drugačne, kakor navadnih kmetijskih krajev, in umevno je, da Bled v ožjem pomenu besede, to so vasi okolu jezera, želi biti sam zase in otesti se vnanjih vasi, ki so od jezera oddaljene pol ure, ali celo uro ali še več. Te vnanje vasi oziroma podobčine pa tudi žele odcepiti se od Bleda, ker po pravici mislijo, da so škodovane, ker morajo včasih prispevati za naprave, ki koristijo le Bledu. Pripoznati se mora nadalje, da vasi okolu Bleda, ne le one zdaj še spadajoče v to občino, ampak tudi sosednje občine in vasi, na primer bližnja Gorjanska, nimajo posebnega dobička od Bleda, ampak v mnogih ozi-rih šele škodo. Tako postavim moramo prebivalci v blejski okolici ravno zavoljo zdravšča in tujih gostov meso silno drago plačevati, (dražje kot je v Ljubljani), iz tega vzroka so tudi delavci po leti silno dragi ali pa jih še dobiti ni; v gorjanski občini so se ljudje že mnogokrat pritoževali, da

pati iz besed Prosenčevih, prerogativa komisije. Tega do danes res še nisem vedel.

Drugič trdi ta občinski svetnik, da je skrutinij tajen, ker se mora izid volitve objaviti.

To je sicer sklep, ki bi ga imenoval a baculo ad pluvium, toda pri Prosenčevem govoru se ne gre za logiko, marveč za — pravo. Nič ne dé, če pridemo po ti poti n. pr. do zaključka, da na smrt obsojenemu ni treba prijaviti obsodbe, ker, — no ker ga itak obesijo in on tako dejanjski izvé, da je bil obsojen na smrt.

Dobro je, da ne živimo več v mračnem srednjem veku. Takrat je veljal pregovor: Guter Jurist, schlechter Christ. Dandanes dobrih juristov ne sumničijo več tako, pač pa uživajo dobri juristi danes zaslužen hvalo. Zatorej so tudi res naši mestni očetje precej, ko so slišali iz njegovih ust omenjena fulminantna pravna modrovanja, izvolili občinskega svetnika Prosenca v pravni odsek. Tam bo sedel poleg dr. Tavčarja, kateri ga bo v vseh temnih in nejasnih vprašanjih poprašal za svet. Po mojih mislih je sedaj Ljubljana lahko mirna. Prihodnje ljubljansko vseučilišče oziroma njega pravna fakulteta ... toda, to ne spada sem.

jim letovičarji pohodijo travo, ker hodijo tam, kjer ni poti ne steze. Tudi v нравnem oziru so se že slišale večkrat pritožbe, da Ritlijevi pacienti v Adamovi noši letajo okrog. Jaz sam sem srečal takega Adamovca v gorjanskih hribih in pred dvema letoma je moralo okrajno glavarstvo v tej zadevi poseči vmes, da se je zabranilo daljno pohujšanje. Interesi, težnje Bleda so res različne od onih v blejski okolici in je toraj umevno, da si obojni žele razdružitev in da so v tem pomenu dohajale že več let prošnje na deželni odbor. Vkljub temu pa je vendar še upravičeno vprašanje, ali bi se povzdiga blejskega zdravšča ne dala drugače doseči, kakor z razdružitvijo? In tu mnogi merodajni možje v blejski občini sami mislijo, da bi se Bled lahko razvijal, če tudi vnanje vasi in podobčine zraven ostanejo. To naj bi se doseglo s tem, da se za letoviške stvari osnuje poseben gospodarski odsek, kakor že zdaj posamezne podobčine svoje premoženje upravljajo po takih odsekih. In to bi se zgodilo v okviru sedanjega občinskega reda.

Nadalje je treba še nekaj družega pomisliti. Pri tako važnih stvareh, kakor je razdelitev blejske občine, je treba pomisliti tudi na posledice, ki bi nastale iz take razdružitve.

Kakor hitro bi namreč obveljala predlagana razdružitev v tej obliki, kakor jo predlaga upravni odsek, potem bi precej nastale difference in nasprotja med novo občino Ribno, ki se misli ustanoviti. Boh. Bela je pismeno in pri obravnavi dne 16. avg. tudi z besedo izjavila, da noče nikakor in na noben način priti v Ribno. Ta podobčina prosi in izjavlja, da če se sedanja blejska občina mora razdeliti, naj se razdeli na tri samostojne občine, namreč Bled, Ribno in Boh. Bela. — Ako pa bi to ne bilo mogoče, in ako se iz sedanje občine blejske izloči nova samostojna občina Ribno, da potem Bela še naprej rajši ostane pri Bledu, kakor da bi spadala k občini Ribno. In ta pomislek je vsekako vreden uvaževanja. Na papirju je res lahko deliti občino s približno tritisoč prebivavci, kar jih ima sedanja občina Bled. Tedaj če ima občina 3 tisoč, je matematična delitev na vsako stran 1500, kakor tudi upravni odsek predlaga. Ali v resnici pa to ne gre tako lahko. Taki delitvi so namreč nasproti krajevne razmere. Če denete skupaj Ribno in Boh. Belo, tedaj bodo morali Belani (ali nasprotno Ribnjani) hoditi skozi drugo tujo občino, namreč novo blejsko. Sploh iz Bele v Ribno ni naravnostne cestne zveze in se bo moralo z vozom hoditi najprej na Bled in potem še le naprej v Ribno; po zimi pa tudi za pešce ni druge poti.

Ta ugovor, da bi bile občine potem premajhne, tudi ne velja, ker imamo ravno v radovljiskem glavarstvu dve občini Lancovo in Predtrg, ki štejeta po 3 in 400 duš. — Tukaj pa bi Ribno štelo še vedno 800 in Boh. Bela 700 duš, in bi prva plačevala davkov blizu 1700, druga pa 1500 gld. Tudi ta težkoča, da bi se morala potem katastrska občina Selo deliti, kar bi provzročevalo mnogo dela in stroškov, bi ne bila taka zapreka, ker Belani hočejo nositi te stroške.

Ako se izločijo podobčine Ribno, Selo in Boh. Bela — potem ima enako pravico odločiti se tudi podobčina Rečica, ki res tudi prosi take izločitve in priklopitve k gorjanski občini. Vsaj meni ni znano, da bi bila ta podobčina umaknila svojo lani vloženo prošnjo.

Slednjič, gospôda moja, pa pride še zelo važen razlog.

Kakor hitro izločimo vnanje vasi iz Bleda, potem ima nova občina Bled le 1400 prebivavcev, brez Rečice celo le 1100. V tem slučaju bi bila skoraj gotovo le dva volivna razreda in tu preti velika nevarnost v narodnem oziru. — V prvem volilnem razredu bi bili v večini posestniki gradščev, ki so večinoma Nemci; tudi virilisti so razun enega vsi Nemci. Nevarnost je torej, da postane ta tako oslajljena nova občina Bled nemška postojanka. — In če bi se to tudi v par letih ne zgodilo, zgodilo bi se gotovo v nekaterih letih. In tukaj je dolžnost slov. naroda, da povzdigne svoj glas, da ne pusti iz rok našega krasnega Bleda. Tu ne pridejo v poštev samo želje in koristi kake selske občine, tu je prizadet cel narod, in mislim, da je dolžnost poslancev obeh narod-

nih strank, varovati narodno last in nikakor ne pustiti, da se našega Bleda polaste Nemci.

Če je blejska občina tudi slovenska, če ima tudi slovenskega župana, bo vendar vedela zastopati svoje koristi in bo znala postreči tujcem in sprejemati tudi visoke goste, kakor je postavim leta 1883 kmetiški župan Vester sprejel cesarja in onega leta prejšnji župan Peternel v narodni noši in v slov. besedi ministerskega predsednika Badenija.

Gospôda moja! Jaz bi ne mogel prenašati očitania, da smo prelepi naš Bled izgubili na Nemce, zato še ob pravem času svarim, da se tukaj ne prenačimo, da osnujemo svojo itak malo posest izgube in škode v narodnem oziru. Vsaj je škode dovolj, da ob mejah izgublamo vedno več tal na Nemce, Lahe in Mažare; vsaj je že škode dovolj, da je Nemec in Žid posestnik blejske grajščine in blejskega jezera — ali hočemo še v sredini naše dežele izgubiti in v nevarnost postaviti naš divni Bled!

Toraj pravim: Le kdor želi nemško občino Bled, naj glasuje za razdružitev; mi pa, ki smo na ti strani zbornice, in upam tudi gospodje v središču bomo glasovali zoper razdružitev. Toraj predlagam:

Deželni zbor skleni:

Nameravana razdružitev selske občine Bled v polit. okraju radoliškem se odkloni.

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. maja.

Predsedstvo nižje-avstrijskega deželnega zbora je nekaterim političnim nezadovolj- nežem zelo na potu in bi se ga danes rajši iznebili nego jutri. To se je posebno pokazalo povodom zadnje Gudenus-Heitererjeve častne afere. Nemško-liberalni listi in za njimi tudi „Information“ naglašajo naravnost potrebo spremembe v deželno-zborskem predsedstvu in pravijo, da baron Gudenus ne zna predsedovati in Strobach še manj in da se bodo enaki škandali ponavljali tako dolgo, dokler ta dva moža ne zavzameta tam svojih sedežev, kamor spadata. Pa so res čudni ti židovski liberalci in njih višji in nižji hlapci! Venomer trdijo, da se jim godi največja krivica ex praesidio, in to takrat, kadar se poteguje kedo izmed poslancev za slobodo govora ter skuša zagovarjati pravično, grajati pa krivično stvar, ako pa sami nečuvno kršijo vse mogoče zakone in določbe, je pa vse dobro in zna vsak predsedovati. Židom in njih hlapcem se ne sme pripetiti nič žalega, njih nasprotnikom pa vse. — In res poročajo „Nar. Listy“, da bo baron Gudenus takoj po zaključku zasedanja dež. zbora zadnje dni maja odložil čast dež. maršala in tudi mandat, da s tem da zadoščenje upravnemu sodišču in dvornemu svetniku Heitererju. — Z merodajne strani se ta vest dementuje.

Volitna preosnova za Česko. V predzadnji seji češkega deželnega zbora je bila z veliko večino vsprejeta resolucija posl. dr. Kramarja, ki zahteva, naj se spremeni volivni red za deželni zbor in sicer na sledeči način: Deželni odbor naj izdela načrt, po katerem se 1. razdele veleposestniki z ozirom na volitve v bodoče na pet skupin, 2. pri skupinah mest in kmetijskih občin se je strogo ozirati na pravično zastopstvo obeh narodnosti, 3. vsi državljani, ki volijo v državni zbor, smejo voliti tudi v deželni zastop. — Poleg tega je bila vsprejeta tudi resolucija posl. Celakovskega glede uvedbe direktnih volitev v kmetijskih občinah in izvolitve dveh namestnikov deželnega maršala. — V prihodnjem zasedanju češkega deželnega zbora bo toraj na dnevnem redu to važno vprašanje.

Narodno-politične zahteve nemških opozitonalcev v celoti jutri še ne bodo zgledale belega dne, akoravno so se nemški zaupniki in drugi poslanci dobro „potili“ te dni pri dolgotrajnih posvetovanjih. Predvčeranjim so zborovali zaupniki izvzemši kratke odmore skoro celi dan, včeraj so pa zopet nadaljevali „trudapolno“ delo. Poleg tega so zborovale včeraj tudi razne opozicionalne stranke. Splošno se pa priznava, da so se pojavile nekatere težkoče, na katere dosedaj niso računali, in da toraj ne bo dovršeno delo pravočasno. Za kulisami se govori nekaj o pičli

edinosti mej delegati „Gr. Tagblatt“ sicer tega ne veruje, pač pa pravi, da s tem še ni vse rešeno. Na čelu vseh zahtev mora stati neobhodno potreben pogoj vsakega pogajanja z vlado: popolna odprava jezikovnih naredb in uvedba nemščine kot državnega jezika. To je conditio sine qua non, brez katerega so brezpomembni vsi drugi pogoji in zahteve.

Nemško-radikalni poskus. Mej najnovejšimi vestmi smo objavili včeraj senzačno novico, da so namreč vsi nemško-nacionalni in radikalni poslanci češkega deželnega zbora poslali deželnemu maršalu pismo, v katerem mu naznanjajo, da odlagajo deželnozbornske mandate. Teh mož je skupno trinajst in je mej njimi tudi K. H. Wolf. V svojem pismu pravijo, da ne marajo obdržati nadalje poslaniških mandatov po mladočeški milosti, in pozivljajo deželnega maršala, naj čim preje razpiše novo volitev. S tem svojim korakom hočejo Schönererjanci prisiliti tudi liberalne nemške poslance, da odlože mandate, katerih se potem takoj polaste nemški kričarji. Na popoln uspeh najbrž ta klika ne more računati.

Prijateljsko razmerje mej našo državo in Rusijo se je pokazalo v lepi luči zopet predvčeranjim na rojstni dan ruskega carja. Car Nikolaj je povodom tega dné doposlal sliko avstroogerskemu polku car Aleksander I. v Plevlju, katero je osebno izročil ruski vojni atašej na Dunaju polkovnik Woronin. V govorih, ki so se menjavali tem povodom, se je opetovano poudarjalo avstrijsko-rusko prijateljstvo in bratstvo, kar je gotovo najboljši znak za prijateljske razmere mej tema dvema državama.

Otvoritev mirovne konference v Haagu. Poročali smo že, da je dné 18. t. m. nizozemski zunanji minister Beaufort otvoril mejnarodno mirovno konferenco in odposlal ruskemu carju udanostno brzojavko. Govor, s katerim je otvoril prevažno zborovanje, je v marsičem zanimiv. Po pozdravu delegatov v ime kraljice, je pričel takoj proslavljati carja Nikolaja kot očeta mirovne ideje ter omenjati naloge konference. S svojo plemenito iniciativo, pravi govornik, ki jo je z zadovoljstvom pozdravil ves svet, je hotel izpolniti ruski car željo svojega prednika Aleksandra I., naj bi se namreč sporazumeli mej seboj vsi evropski vladarji in narodi ter živeli kot bratje in se mejsebojno podpirali v svojih potrebah. Vojen po teh plemenitih tradicijah svojega prednika, je povabil car vse vlade k skupnemu sestanku, kateremu bodi naloga poiskati sredstev, ki bi omogočila zastaviti mejo neprestanemu oboroževanju in storiti konec veliki bedi, ki preti celemu svetu. — Omenjajoč rojstnega dne cesarjevega, je izrekel minister željo, naj bi postal dan otvoritve konference najlepši v njegovem življenju. — Enako laskav je bil odgovor predsednika Staal na ministrov ogovor. — Da bi le sledila tem lepim besedam tako lepa dejanja in naidušila ta dva govora vse delegate za resnično mirovno idejo.

V Bolgarti so se te dni završile tudi potrebne ožje volitve za sobranje, 12 po številu, ki so izpadle večinoma ugodno za večino. Ob enem se poroča iz Zofije, da je knez Ferdinand podpisal dekret, s katerim se sklicuje sobranje na 28. maja k izrednemu zasedanju. Bolgarski oficiozni listi trdijo, da treba nujno rešiti razne predloge glede gradnje in odkupa železnic, toda po mnenju poučenih krogov to ni glavni povod za izredno zasedanje sobranja. Pravijo namreč, da sijajni izid zadnjih splošnih volitev ni tako ugoden za Grekovo ministerstvo in da je ravno po volitvah stališče bolgarskega kabineta zelo omajano. Zatrjuje se celo, da v kratkem vložijo demisijo. S tem je morda v zvezi izredno zasedanje sobranja, ker hoče knez še poskusiti s sedanjo vlado in vplivati na ljudske zastopnike, da ji zapujajo.

Tedenski koledar.

Nedelja, 21. maja: Binkošti, evang.: Jezus govori o sv. Duhu. Jan. 15. Feliks Kantal sp. — Ponedeljek, 22. maja: binkoštni, Julija d. m. — Torek, 23. maja: Paskal Baj sp. — Sreda, 24. maja: Marija, pomoč. kristjanov, kvatre. — Četrtek, 25. maja: Gregor VII. p. — Petek, 26. maja: Filip Neri sp. — Sobota, 27. maja: Magdalena Pac. — Solnce izide 25. maja ob

4. uri 23 minut, zaide pa ob 7. uri 31 minut. — Lunin spremin: Šdip 25. maja ob 6. uri 47 minut zjutraj. — Musica sacra v nedeljo, dne 21. maja: V stolni cerkvi pontifikalna maša ob 1/2.10. uri: »Ecce sacerdos« zl. Foerster, instrumentalno 9. mašo zl. M. Brosig, Aleluja z verzi in sekvenco zl. A. Foerster, ofertorij M. Brosig. V ponedeljek, 22. maja: Instrumentalno mašo zl. E. Bröer, Aleluja z verzi in sekvenco A. Foerster, ofertorij dr. Fr. Witt. — V mestni cerkvi sv. Jakoba v nedeljo velika maša ob 9 uri: Missa in honorem st. Caeciliae zl. J. B. Benz, graduale Foersterjev, ofertorij Treschev. — V ponedeljek, 22. maja: Mašo zl. A. Kaim, graduale Foersterjev, ofertorij Treschev.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. maja.

(Vseslovenska delavska slavnost.) Udeležbo so dalje naznanila društva: 57. Slovensko katoliško delavsko pevsko društvo »Zvon« v Ljubljani; 58. Hranilnica in posojilnica v Gornjem Tuhinju; 59. Podružnica sv. Cirila in Metoda v Teharjih; 60. Hranilnica in posojilnica v Domžalah; 61. Delavsko konsumno društvo v Kropi; 62. Hranilnica in posojilnica v Biljah; 63. Slov. delavsko pevsko društvo »Slavec« v Ljubljani. — Opozarjamo tiste udeležence, ki pridejo z gorenjskimi in dolensskimi vlaki, da izstopijo na južnem kolodvoru, kjer bode odbor vsprejemal. — Želeti bi bilo tudi, da bi vsa navzoča društva in prijatelji naše delavske organizacije pri blagoslovljenju zabili v »Zvezino« zastavo svoje žeblje. Zato naznanjamo tistim, ki na to dozda še niso mislili in jim je to storiti mogoče, da prijave in doneske vsprejema glavni tajnik gosp. Luka Smolnikar, stolni vikar v Ljubljani.

(Iz mestnega zbora ljubljanskega.) Sinoči se je v mestnem zboru nadaljevala razprava o neresenih točkah. Pred prehodom na dnevni red je prebral župan dopis deželnega predsednika, v katerem naznanja, da je vlada razveljavila sklep mestnega sveta, s katerim je Jan. Šustersiču naročil, naj svoje skladišče za smodnik ob Gruberjevem kanalu do 1. maja 1899 izprazni, ker je nevarnost za bližnje sosedo. Vlada je mnenja, da občinski svet ni upravičen za take sklepe. Zoper to razsodbo je dopusten ugovor na ministerstvo v teku 4 tednov. Župan je mnenja, da ne kaže vlagati rekurza, marveč naj se prično pogajanja glede preložitve skladišča. — Odb. Plantan pa je mnenja, naj se zadeva izroči pravnemu odseku, ki naj pretresa, ali so razlogi res tako tehtni, kakor jih navaja vlada. Temu mnenju se pritrdi. — Načrt za parcelacijo ob severni pomerjalni meji na levi strani Dunajske ceste nasproti topničarski vojašnici, kakor ga je izdelal arhitekt Fabiani, se po poročilu odb. Žužeka odobri, ob enem pa sklence naznaniti šišenski občini, naj tudi ona v tem smislu popravi svoj načrt. — Pri ti priliki predlaga odb. Pavlin, naj bi v bodoče stavbinske črte na lici mesta določevala vedno dva uradnika, da se izogne vsakim pomotam. Odb. dr. Stare želi, da se takoj pri prvem merjenju zaznamujejo glavne točke pri določevanju parcel in stavišč, da se s tem prihrani trud za poznejše merjenje. Vsi predlogi obveljajo. — Odb. Žužek poroča nadalje o prošnji M. Bizjana za parcelacijo enega dela njegovega zemljišča ob cesti v Kleče in ob oni nad topničarsko vojašnico. Prošnji se ugodi v smislu predloženega popravljenega načrta in določi za ta del odprti zistem. — Druga točka se odstavi z dnevnega reda. — Odbor. dr. Stare predlaga nujno, naj se vsprejme ponudba Ferd. Staudacherja glede odkupa mestnega zemljišča mej Wettachovo in Benediktovo vilo v obsegu 552 kv sežnjev, seženj po 12 gld. Poročevalec v ime fin. odseka predlaga, naj se ponudba sprejme, ker je ponujana kupnina primeroma dovolj visoka, ker bo moral omisliti dvoje železnih ograj. O tem predlogu se pa ni moglo razpravljati, ker ni prisotna kvalifikovana večina.

(Odbor primorskih slovanskih poslancev) je imel včeraj v Trstu zopet sejo, v kateri je glavni poročevalec predložil poročilo o odnošajih v vsaki treh primorskih pokrajin posebej in na vsem Primorskem sploh. Poročilo se je odobrilo soglasno in določili so se nadaljni koraki. V vseh vprašanjih je bilo mej poslanci popolno soglasje.

(Važen razgovor) bo binkoštni ponedeljek ob 1/2.10. uri dopoldne v dvorani »Katol. doma«. »Slovenska krščansko-socijalna zveza« priredi namreč v ta namen javen nepolitičen shod. Pri ti priliki si bo tudi vsakdo lahko ogledal novo društveno zastavo.

(Osebnosti.) Glavni davkar g. Alojzij Lileg v Ljubljani je povodom svojega umirovljenja dobil naslov ces. svetnika. — Umirovljen je svetnik pri prizivnem sodišču v Trstu, Kl. Mrak. — Pravni praktikant pri okrožnem sodišču v Celju, Fr. Žumer, je imenovan avskultantom.

(Za serenado) na predvečer vseslovenske delavske slavnosti se pevski zbor pod večjim vodstvom občepriznanega slovenskega glasbenika gospoda Sachsa pridno vadi. Zbor bode pel pred stanovanjem kumice gospe Pollakove Hladnikov »Pozdrav«, Volaričev »Vzvečere«, Ipavčevo »Domovini« s tenor-solom g. Medena in bariton-solom g. Puciharja. Pred knezoškofovo palačo bode pel Bendlovo »Svoji k svojim«, Volaričev »Slovansko pesem« in Hajdrihovo »Morje«.

(Družba salezijanskih sotrudnikov) ima povodom praznika svoje glavne zavetnice Marije Pomolnice kristjanov dne 24. maja t. l. sveto mašo, katera se bo opravila za vse žive ude sotrudnike ob 5. uri zjutraj v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani.

(Zgodovinska reminiscenca.) 40 let je danes, odkar je umrl slavniti rešitelj Avstrije Josip baron Jelačić, ban hrvaški. V svojih temeljih se je majala l. 1848 Avstrija in z njo habsburška dinastija, notranji viharji so jo bili razdejali, ošabno Mažarstvo se je z oboroženo silo borilo za politično neodvisnost in domača revolucija se je bila polastila že celo Dunaja samega. Ban Jelačić je takrat s 40.000 mož vrlih Hrvatov udaril čez Dravo in preko mažarskega ozemlja, pogazivši mažarske insurgente, hitel cesarju na Dunaj na pomoč. Postal je pravi rešitelj avstrijske misli. In danes, ob 40-letnici njegove smrti? V grobu bi se obrnil, ko bi videl Jelačić, kako taista Avstrija Hrvatom in sploh Slovanom plačuje njegove zasluge!

(Sveto leto.) Na Vnebohod so prebrali v cerkvi sv. Petra in v rimskih glavnih bazilikah papežovo bulo, ki z njo napoveduje sv. Oče jubilej ali sveto leto. Začne se 24. decembra t. l. in konča 24. decembra 1900. To je dvajseto sveto leto.

(Izpite za učit. usposobljenost) je od 8. do 17. t. m. delalo v Gorici 6 učiteljic in 2 učitelja. Z odliko sta naredila izpite Andrej Lašič, učitelj v Gorici, in g. Otilija Fajgelj, podučiteljica v Pečah na Štajerskem.

(Občinski odbor na Krki) je imenoval častnim občanom gosp. župnika J. Sorca, ki pastiruje ondi že 23 let.

(Predsednik celovške c. kr. dež. sodnije) gosp. Fr. Perko gré v pokoj. Cesar mu je ob tej priliki podelil plemstvo. Prevažno je za nas, zlasti za koroške Slovence vprašanje: Kdo mu bode naslednik! Mi potrebujemo na takem odločilnem mestu moža, ki bode enako pravičen tudi Slovencem, ki ne bo zabil, da je tretjina Koroške slovenska in ki se ne bo ustrašil vsakega krika, ki nastane v nemškem taboru, ako se za nas kaj pravičnega sklence. Listi že imenujejo kot naslednika Ledeniga, svetnika pri višjem dež. sodišču v Gradcu. Ta mož je dostikrat pokazal svojo mržnjo do slovenščine in zato nikakor ne sodi na tako odločilno mesto.

(Kardinal dr. Missia.) Kardinalu pritiče častna vojaška straža. Zato smo videli v torek popoldne, ko je bilo uradno razglašeno, da nadškof postane kardinal, statič pred nadškofijsko palačo na straži vojaka tukajšnjega pešpolka št. 47. Stal pa je le nekaj ur, ker kardinal dr. Missia je resignoval na častno stražo. Kardinalu na čast je svirala mestna godba v sredo zvečer ob 9. uri tri komade pred njegovo palačo. Kardinal je stal v spremstvu na balkonu, kjer je poslušal godbo in s priklanjanjem ji izražal svoje odobravanje. Čestitav so mu prišli takoj goriški župan dr. Venuti, polkovnik in poveljnik tukajšnjega pešpolka št. 47 H. pl. Leeb, poveljnik orožnikov major pl. Chaloupka, deželni glavar dr. Pajer, dvorni svetnik vit. Bozizio z uradniki, pred vsem pa metropolitanski kapitelj s semeniškiimi profesorji ter z vsemi duhovniki v mestu; ob ti priliki je imel daljši govor prošt Jordan, za kateri se je kardinal dr. Missia primerno zahvalil s prošnjo, naj ga podpirajo po združnem geslu »ut sint unum!«

»Soča«.

(Od nekoč.) 19. maja. Danes mi je prišla v roke tržaška »Edinost« z dne 18. t. m. V tej številki objavlja mej domačimi vestmi kos dopisa iz Ljubljane, v katerem je mej drugim tudi govor o tem, da je »Narodni dom« kar čez noč izgubil nemškega restavraterja. Dopisnik je potem hotel najbrže povedati, kako težko se bo našel v Ljubljani slovensk restavrater, in morda dodal kako pikro besedo, katere pa uredništvo ni hotelo natisniti, in mu je toraj nekaj črtalo z naslednjo opazko: »Gospod dopisnik naj nam oprost, da smo črtali, ker skušnje so nas poučile, da je molk zlato. Da-li pa je tako stanje, zahtevajoče le molk o vsem, česar ni možno hvaliti, zdravo, to je drugo vprašanje, o katerem zopet nečemo razpravljati, ker — se ne sme. Ured.« Vznevoljen sem odložil tak list, ki ni niti toliko samostojen, da si ne upa javno izraziti svojega mnenja. Vzel sem ga le zato še v roke, da sem Vam to prepisal, a pozneje ga ne berem več. List, ki morda iz strahu pred eno ali več političnimi osebami ne pove niti svojega svetega prepričanja, ni za moj želodec.

(Novi kardinali.) Papež bo imenoval v prihodnjem konzistoriju meseca junija nastopne za kardinale: Fr. Nava, nuncij papežev v Madridu; Richelmy, nadškof v Turinu; dr. Jakob Missia, nadškof goriški; Casanova, nadškof v St. Jakobu v Chili; Casali del Drago, latinski patriarh v Carjem gradu; Cassetta, latinski patriarh Antiohijski; Gennari, predsednik rimske kurije, Ciosca, tajnik zbora za razširjanje sv. vere iz reda Avgustinov; P. Hyacint Cormier, generalni prokurator iz reda bratov predikantov in P. Jožef de Llevaneras, iz reda oo. kapucinov.

(Shod krščanskih socijalnih delavcev) bode v Rojanu pri Trstu na binkoštni pondeljek popoldan ob 4. uri. Na tem shodu se bode razpravljalo marsikaj važnega za zboljšanje delavskih razmer v Trstu.

(Istrski deželni zbor) je v včerajšnji seji vsprejel načrt zakona glede uravnave Raše. Poslanec Bennoti je poročal o solstvu v Istri ter napadal vlado, češ, da slavizuje in zanemarija italijansko prebivalstvo. Se huje je napadal vlado poslanec Varetton. Vladni zastopnik je sicer odgovarjal, toda tako rahlo, da nikogar ni bolelo. Vsprejet je bil načrt zakona o gradnji ceste po Raši mej Barbano in Labinjem ter zakon o razdelitvi občine Kastav.

(Iz celovške škofije) Župnijski izpit so delali od 16 do 18. maja č. gg. Val. Limpel, provizor na Ojstrici; Jož. Eichholzer, provizor v Lipalji vasi; Vaclav Tesař, mestni kaplan v Sovodju; J. Trunk, kaplan v Šmihelu; Jožef Smažik, kaplan v Prevaljah. — Za kaplana v Dobrlivasi pride č. g. Mat. Trepal, sem. duhovnik.

(»Schulverein«.) Iz Celovca: Poslanec veleposestva knez Rosenberg je prišel pri naših nacionalcih v hudo zameri, ker je govoril in glasoval v deželnem zboru zoper one, ki oporekajo uporabi slovitega »§ 14«. Že kažejo mu, da mu pojde kakor Tirolcu Grabmayru. Da se opere madeža in dokaže pristno svoje nemštvo, daroval je nemškemu »schulvereinu« — 100 gld. Tako je pomagano obema: Rosenbergu in »schulvereinu«. Heil!

(Politično banditstvo italijanašev.) Italijanski poslanci Istre so hoteli na vsak način uničiti mandate hrvatsko-slovenskih zastopnikov. Le ker so jim zastopniki vlade od tega odsvetovali, so od nakane odstopili. Toda pod mastnimi pogoji: 1. da dobi postava za razdelitev občine, v nekoliko spremenjena, cesarsko potrjenje, 2. da istotako dobi cesarsko potrjenje zakon o razdelitvi občine Kastav, katere osnova pride v razpravo še v tem zasedanju. Glede prve zahteve se je vlada menda že obvezala, glede druge pa je obljubila, da hoče priporočiti, »da istotako dobi cesarsko potrjenje«. Delitev poslednje občine zahtevajo Italijani zato, da morejo dobiti dva mandata v Voloskem. Iz naklonjenosti vlade italijanskim zahtevam je razvidno, da se je moralo v poslednjem času nekaj izvanrednega pripetiti — v srcu tržaškega namestnika, drugače bi pač bile nemogoče take stvari.

(Industrijska razstava na Reki.) Minole dni so otvorili na Reki industrijsko razstavo. No pri tej priliki se je zopet pokazalo, kaj nameravajo Mažari z Reko. V prvič je treba konstatovati, da je vlada na vse načine zapostavljala hrvatske iz-

ložnike in žalila ne samo njih narodni ponos, marveč jih tudi drugače prezirala, kakor da so na Reki odveč. To ni čudo, saj so na vladi na Reki ljudje sami Mažari in Italijani. Ti ljudje so jo že uganili tako, da je bilo n. pr. pri otvoritveni slavnosti razstave slišati samo mažarske in laške govore, a hrvatske besede ni spregovoril nikdo od vlade! V vsakem govoru je bilo uprav nalašč vpletenih izrazov kakor: Reka »biser mažarske Adrije« itd. Adrija je zdaj že tudi mažarska in ne samo Reka! Na vsej razstavi tudi ni videti ene hrvatske zastave in vendar je bila po nagodbi podeljena Reka Hrvatom in Mažarom skupno. Edino, s čemur se je izložbeni odbor spomnil ekzistence reških Hrvatov, so bili poleg mažarskih in italijanskih tudi hrvatski napisi v notranjih prostorih razstave.

(Nova zakonska osnova) o delitvi občine Pazin. Glasilo tržaških židov pripoveduje v svojem jutranjem izdanju od 8. t. mes., da namerava deželni zbor za Istro še v tem zasedanju predložiti zbornici novo zakonsko osnovo za delitev mestne občine Pazin. Zadnja zakonska osnova, katero je sestavila zbornična večina leta 1898 in katero je vlada sama zbornici nasvetovala, ni dobila potrjenja, ker bi izgubili volivci davkarske občine Pazin svojo naravno volivno pravico, ako bi se jih odtrgalo od mesta Pazin. Zato je treba premeniti deželni volivni red, a za to spremembo je treba, da glasuje v zbornici tričetrt vseh zastopnikov. Sodeč po tem toraj namerava deželni odbor — seveda v soglasju s c. kr. vlado — predložiti takó osnovo o delitvi mestne občine Pazin, v katerej bi sedanja davkarska občina sestavljala občino za-se. Toraj vedno lepše!

(Železnica Trst Poreč.) Službeni list dunajske vlade prinaša ministersko naredbo, ki daje deželnemu odboru istrskemu koncesijo za gradnjo ozkotirne železnice Trst-Koper-Izola-Buje-Motovun-Višnjana Poreč. Koncesija je podeljena za dobo 90 let. Upravo železnice prevzame vlada v svoje roke. Proga mora biti dovršena v štirih letih. Vlada zamore odkupiti železnico kadar hoče. Za progo Poreč-Kanfanar se ni odločilo ničesar. Kako mislijo naši zastopniki o gradnji železnice Trst-Poreč, eventualno Kanfanar, izrekli so v deželnem zboru v Pulji leta 1898.

(Cesarska beseda in — podpis.) Zanimiv dogodek se je pripetil zadnje dni cesarjevega bivanja v Budimpešti povodom splošnih avdienc v predsobi vsprejemnega salona. Vdova nekega stotnika, ki se je omožila z njim, ko je bil ta že upokojen in toraj ni imela pravice do pokojnine, je podala cesarju prošnjo za pomoč. Cesar ji je odgovoril: Vaša zadeva se bo že uravnala. — Vsa srečna pride ženska v predsoho in ponavlja cesarjeve besede. V tem hipu pa pristopi k nji neki gospod in jo vpraša, je li cesar napravil kako znamenje na prošnjo. »Nič«, mu odgovori vdova. »Vaša prošnja ne bo uslišana«, pripomni gospod s tako resnim obrazom, da vdova ni niti najmanj dvomila, da govori resnico. Ta odgovor tako neprijetno zadene ubogo vdovo, da se onemogla zgrudi na tla. Navstal je seveda hrup v dvorani, katerega je čul tudi cesar v vsprejemno dvorano. Ko poizve, kaj se je pripetilo, naroči vdovi takoj izplačati 1000 gld., obenem jo pa zagotoviti, da cesarjeva beseda ne potrebuje — podpisa.

(Srečna starost.) Mostarski »Osvit« poroča: Neki Hadži Selin aga Gjurgja je najstarejši človek v Mostaru. Star je 100 let, žena mu je stara 90 let. Starca imata 136 potomcev obojega spola. Samih praunukov imata 36 in še večje število unukov. Oba starca sta še čila in zdrava, to pa le zato, ker so njihovi otroci dobro preskrbljeni in na dobrem glasu in jima ne delajo nobenih skrbi.

(Romanje v Lurd.) Od 17. do 20. aprila je poromalo v Lurd nad 60.000 francoskih romarjev, s a m i h m o ž i ! Bili so zbrani plemiči in kmetje, tovarnarji in delavci.

(Popoln solunčni mrk) bo dne 28. maja prihodnje leto 1900. Na madridski zvezdarni, kamor prihite učenjaki iz vseh delov sveta, se za to priliko delajo že zdaj velike priprave.

(Beda državnih uradnikov v Italiji.) Milanski »Secolo« pripoveduje sledečo resnično dogodenco o bedi državnih uradnikov v deželi, po kateri toliko hrepene primorski iredentovci ob polnih loncih avstrijskih. Poročilo radikalnega, od primorskih

lahonskih lažnjivcev dokaj sovražnega resnicoljubivega »Secola« se glasi: Neki nižji poštni uradnik v Milanu, ki je imel 45 lir mesečne plače, je prišel za eno stopinjo višje v službo, a ta služba je v Rimu, toraj daleč od Milana. V Rim bi stala vožnja zanj in ženo 70 lir, toda kje jih dobiti, teh 70 lir? Ubogi uradnik je vse obletal, da mu kdo posodi ta denar, a zastonj. Naposled se je za-tekkel k policiji, da ga pošlje z družino v Rim mej kašnjenici, da bi ga tako ne stala nič vožnja. Policija te prošnje ni mogla uslišati, a neki policijski komisar je dal revežu ta-le svet: »Vzemite si listek do Pize in v Pizi se naznanite za brezposelnega. Ker je Piza bliže Rimu nego Milanu, Vas bode policija gotovo poslala v Rim«. »In moja žena in otrok?« — »Ti morajo tu v Milanu tako dolgo beračiti, da jih policija zasači in izpovejo, da nimajo v Milanu strehe. Potem jih odpošljem s prvim oddelkom kašnjenice za Vami v Rim«. Na ta način se je preselil ta državni uradnik v Rim s svojo ženo in otrokom vred in vsa »vožnja« ga ni stala več kakor 16 lir, iz Milana v Pizo. Teh 16 lir so si ubogi ljudje priborili s tem, da so prodali vse svoje borno pohištvo O bella Italia!

(Röntgenovi žarki v rudništvu.) V rudništvu se dajo Röntgenovi žarki prav izborno porabiti. Premog je mogoče s pomočjo teh žarkov preskušati na kakovost, ker premog je proseven, dočim druge slabe primesnine niso prosevne. Več ko je neprosevnih tvarin v premogu, slabši je. Istotako je s pomočjo teh žarkov razločevati bisere na njihovo vrednost, posebno pa ločiti ponarejene od pravih. Kajti pod žarki se pokaže fluorescenca biserov (t. j. njihova žarnost) v čudoviti luči spektralne analize, ki je najboljša spričevalo za kemično sestavo biserov.

(Električen kanon.) V Londonu je sin nekega kramarja, učenec v tovarni za torpede, izumil električen kanon. Prednost tega kanona je, da strelja brez vrisča in dima, a z veliko silo. Brzina je 5 $\frac{1}{2}$ angl. milj v 2 sekundah.

(Sejmi po Slovenskem od 23. do 27. maja.) Na Kranjskem: 23. v Št. Lambertu, v Zagorju na Notr., Radovljici, Loki, Metliki, Bušči vasi in v Radohovi vasi; 25. v Št. Gothardu, na Mali gori, v Mengšu, Podvelbu, Svihni, Senožečah, Čirniku, Hinjah in na Igu. — Na slov. Štajerskem: 23. v Loki, Ljutomeru, Središču, pri sv. Emi, v Radgoni, Luči, Marenbergu in na Laškem; 24. pri sv. Filipu v Selih; 25. v Rogatcu, Vitanju, Slivnici in pri sv. Urbanu pri Slivnici pri Celju; 27. v Podsredi. — Na Koroškem: 28. v Podgorjah, 26. v Ovšpergu. — Na Primorskem: 23. v Kastvi; 25. na Kačiču; 26. v Divači.

Društva.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so poslali: Slavna posojilnica v Konjicah 25 gld. — Slavna posojilnica v Gornjem Gradu 5 gld. — Slavna Notranjska posojilnica v Postojni 20 gld. — Slavna posojilnica in hranilnica v Sinčevsi na Koroškem za velikovsko šolo 70 gld. — Slavna posojilnica v Cerknici 10 gld. — Č. g. Anton Lednik, župnik pri Sv. Duhu v Ločah 10 gld. ustanovnine. — Trnovski gost v Ljubljani 2 gld. — A. Koblar 4 gld. — Č. g. Pr. Zakrajšek, semeniški duhovnik v Gorici, 25 gld. nabrane med goriškimi slovenskimi bogoslovci. — Slavno uredništvo »Slovenca« v Ljubljani 21 gld. 20 kr. — G. Ivan Bonač, trgovec s papirjem v Ljubljani 20 gld. kot prvo skupilo za Tomo Zupanove razglednice. — Slavna posojilnica v Logatcu 10 gld. — Č. g. Avg. Skočir, kurat dež. bolnišnice v Gradcu, 25 gld. za prvih 5 mesecev t. l. — Darilo nekega rajnega duhovnika 163 gl. 40 kr. — Č. g. Ivan Trpin, beneficijant v Šmartinu pri Litiji, 5 gld. za prodane razglednice kot I. donesek ustanovnine. — G. Hinko Cerer v Boštanju nabral 3 gld. na svatbi Terezinke Kirarjeve z geslom: »Naprej zastava slave!« — Živel! navdušeni nasledniki!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(Mestna hranilnica v Novem Mestu.) Vmesec aprilu t. l. je 163 strank vložilo 67.064 K. 72 v., 108 strank vzdignilo 23.525 K. 79 v., toraj več vložilo 43.538 K. 93 v. Posojil se je izplačalo 6 strankam 4420 K., stanje vlog 1.238.219 K. 89 v., denarni promet 165.699 K. 58 v.

(Občni zbor družbe sv. Cirila in Metoda za Istro) bode dne 25. t. m. v Opatiji z sledečim vspešdom: 1. Sv. maša ob 1 $\frac{1}{2}$ ur. v kapelanski cerkvi v Opatiji. 2. Občni zbor po-

poldan ob 4. uri v prostorih društva »Zora«. 3. Zvečer koncert s predstavo ondi. — Zbor obeta biti velikansk, in to v očigled nevarnostim, katere se bližajo za naš narod v Istri od strani sovražnika.

(Hranilnica in posojilnica v Robu) je začela poslovati 5. februarja 1899. Do konca aprila je 37 strank vložilo 5061 fl., res velika svota za naše razmere. V istem času se je 25 zadružnikom posodilo 27krat. Hranilnica in posojilnica v Robu je vpisana zadruga z neomejeno zavezo ter šteje sedaj že 44 udov. Hranilne vloge obrestuje se s 4 $\frac{1}{2}$ % proti zanesljivemu poročstvu ali pa proti vknjižbi. Vsega prometa do konca aprila je bilo 16.988 gold. 37 nč. Mi se vedno upamo, da bi se slovensko ljudstvo otreslo vseh oderuhov in drugih pijavk z lastnim denarjem, ako bi le hotelo pridno gospodariti ter svoj denar varčno zbirati v domačih hranilnicah. Seveda bi moralo vsak krajcar prav obrniti, nasprotno pa se odločno odpovedati vsaki potratnosti in nespametni zapravljalivosti. V vsakem kraju je nekaj ljudi, ki imajo več denarja, kakor ga neogibno potrebujejo. Taki s svojim, v domačih hranilnicah naloženim denarjem veliko pomagajo svojim sobratom, da si brez velikih stroškov opomorejo. Če le pametno rabijo posojilnico. Poleg tega pa ne smemo prezreti velikega vzgojevalnega pomena takih hranilnic. Ljudstvo, posebno mladina, se navadi varčevati, ako ima priliko svoje krajcarje doma tako zlahka in varno naložiti. Pri nas imamo mnogo »hrovatarjev«. Ti gredo v jeseni delat v šume na Hrvaško. Spomladi prinesejo nekateri, če je bilo kaj prida zaslužka in so bili varčni, še precej denarja domu. Pa kako žalostno je videti, če mladi fantje težko zasluženi denar zapijó ali zaigrajo, namesto varno ga shraniti v hranilnici ter tako veselje dobiti do varčnosti in zmernosti. Koliko vzgoje pripisujejo celo države takim hranilnicam, kaže nam najbolj to, da so začele vpeljavati tudi že šolarske hranilnice. Zato naj bi po našem mnenju vsaka župnija imela svojo hranilnico, v katero naj bi se sprejemale tudi najmanjše vloge. Učitelji in duhovniki naj bi take hranilnice na vso moč podpirali in priporočali mladini. Ta bi vzrasla v pošteno, zmerno in varčno gospodarje, ki bi bili s svojim zgledom najmočnejši jez proti zapravljalivosti in potratnosti, ki največkrat požre trudapolno delo žuljavih rok. Nasi ljudje si morajo enkrat za vselej zapomniti resnico, da brez varčnega gospodarstva ne pridemo nikamor.

(Posojilnica v Slatini,) registrovana zadruga z neomejeno zavezo, je razposlala računski zaključek za petnajsto upravno leto 1898, iz katerega posnamemo sledeče: Posojilnica uraduje pri sv. Križu tik Slatine vsak ponedeljek. V minulem letu je pristopilo 20 zadružnikov s 33 deleži, izstopila sta 2 zadružnika z 2 deležema, ostalo je 379 zadružnikov s 496 deleži. — Novih hranilnih knjižic se je izdalo 27, uničilo pa 17, obstoji torej 95 knjižic za 21.954 gld. 99 kr., in iznaša povprečna vloga 231 gld. 10 kr. Posodilo se je na novo 32 zadružnikom, 14 zadružnikov je pa posojilo popolnoma vrnilo, dolžnikov je torej 325, ki dolžujejo skupaj 28.079 gl. 31 kr., ali povprek 86 gl. 39 kr. — Čistega dobička je bilo 487 gld. Reservna zaklada je narasla na 3312 gl. 85 kr. Denarni promet je znašal 28.097 gl. 19 kr. — Hranilne vloge se vsprejemajo od vsacega, če tudi ni član zadruge ter se obrestujejo po 5 %. Od posojil, katero dobivajo le člani, se zahtevajo 6 % obresti na osebni kredit, 6 % proti vknjižbi. Posojilnica je član »Zveze slovenskih posojilnic« v Celji.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: Gosp. župnik Jožef Jaklič 3. gl. in g. Anton Jaklič, c. kr. vojni kurat 5 gl. mesto vencev na krsto r. g. Štefana Jakliča. — G. Jos Lavrič, župnik v Logatcu 3 gld. — G. J. Ažman, duh. svetnik in dež. poslanec v Gorjah 5 gl. — G. Janez Tavčar, župnik iz Leš 5 gl. — G. Ant. Kukelj, župnik v Senčurju 3 gl. — G. T. K. 5 gl. — A. St. 3 gl. — G. A. Hočever, župnik na Brezovici 3 gl.

Za cerkev v Trnju: G. Matija Zarnik v Srednji vasi v Bohinju, 10 gl.

Bog plačaj!

Dijaški kuhinji v Kranju so v času od 15. februarja do 15. majnika 1899 izročili, oziroma doposlali p. n. gospodje, dame, uradi in družbe naslednje darove: Prevzvišeni gosp. knezoškof ljubljanski dr. Anton Bonav. Jeglič 30 gld., slavna kranjska hranilnica v Ljubljani 50 gld., slavna okrajna posojilnica v Kamniku 20 gld., ravnatelj in deželni poslanec Ivan Šubic 20 gld., župnik Jernej Ramoveš v Poljanah 20 gld., M. K. namestu venca na krsto umrle Ivane Kotnik 5 gld., profesorski kolegij kranjske gimnazije (izvzemši onih, ki posebej prispevajo) za mesec marcij 5 gld., župnik Ivan Hromec v Novi Oselici 2 gld., župnik Jos. Kerčon v Predosljih 3 gld., nadučitelj

Asst. Požar na Trati 1 gld. 50 kr., sodni pristav Fr. Peterlin v Kranju 5 gld., kurat Ivan Zupan od Sv. Petra na Notranjskem 5 gld., po g. notarju Anton Šlambergerju Janez Sajovic v Velesovem 3 gld., vesela družba pri Cajnarju v Stražišči 1 gld. 50 kr., župnik Jan. Karlin v Smledniku 10 gld., profesorski kolegij za april 4 gld., učitelj Bogomir Krenner v Škofji Loki 5 gld., pravnik Ivan Varl v Kranju 2 gld., gospa Ljudm. Dolenz 7 gld., namestu venca na krsto umrlemu župniku Maksu Veja njegovi prijatelji: Fr. Dolenz 1 gld., K. Florian 2 gld., Peter Mayr 5 gld., T. Pavšlar 2 gld., C. Pirc 1 gld., dr. Fr. Prevc 2 gld., Konr. Pučnik 1 gld., Ivan Rakovec 1 gld., dr. Ed. Šavnik 2 gld., dr. Val. Štempihar 1 gld., prof. A. Štritof 50 kr., vladni svetnik dr. Fr. Zupanc 5 gld. in nadzornik A. Žumer 1 gld.; Fr. Zaplotnik v Letencah 10 gld., kaplan Ignacij Nadrah v Tržiču 2 gld., kaplan Gašpar Porenta v Stopicah 5 gld., profesor dr. Žmavec 50 kr., župnik Al. Kummer v Stari Loki 2 gld., namestu venca na krsto umrlemu Antonu Rakovcu darovala gospa Mar. Činkole iz Ljubljane 10 gld. in rodbina Avg. Drukarjeva 3 gld.; dalje v isti namen gg. notar Ant. Šlamberger 4 gld. in profesorji dr. Valent. Korun 1 gld., Fr. Novak 1 gld. in Ant. Štritof 1 gld., profesorski kolegij za majnik 4 gld., Fr. Ks. Sajovitz v Kranju »skupilo za puško in torbo« 15 gld., dr. Ant. Arko »iz dobre volje na komisiji« 1 gld., durakisti »na stari pošti« v dveh večerih priigrali 1 gld. 25 kr. in »kupčijska sprava« 6 + 6 gld. — Odbor izreka vsem p. n. darovateljem najsrčnejšo zahvalo za te milodare ter prosi — z ozirom na vsakotedensko potrebščino nad 75 gld. — slavno občinstvo še nadaljne naklonjenosti in podpore.

„Naša straža“.

V boljši trgovini s papirjem v Gorici je mesto za spretnega prodajalca ali prodajalko. Ker bi bil dotičnik popolnoma samostojen, zahteva se popolno znanje v ti obrti in če mogoče tudi mala varščina. Službo je mogoče takoj nastopiti. Več se izve od Naše straže.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 20. maja. Današnja „Wiener Zeitung“ objavlja cesarjevo lastnoročno pismo na barona Gautscha, s katerim se ta imenuje za predsednika najvišjega računskega dvora.

Dunaj, 20. maja. Občinski svet je z 79 glasovi izvolil dr. Neumayerja za drugega podžupana. Liberalec Vogler je dobil 35 glasov.

Dunaj, 20. maja. Danes dopoldne izdani komunike nemških opozicijskih strank javlja, da so nemški liberalci pritrdili načrtu narodno-političnih zahtev. Zaupniki se snidejo še jutri, da končno odobré in priredé skupni program.

Dunaj, 20. maja. Odsek za volivno preosnovo je vsprejel določbo v načrtu za mestni volivni red, po kateri dobi nova 4. skupina 20 mandatov.

Dunaj, 20. maja. Z ozirom na potrebno spremembo prvotnega projekta za železnično progo Spljet-Sinj je odredil železniški minister novo pregledovanje trace.

Praga, 20. maja. Dež. zbor je včeraj zaključil zasedanje. Dež. maršal je naglašal v svojem govoru, da je to zasedanje mnogo pripomoglo k temu, da se pripravi pot k zblizanju mej narodnostima.

Koper, 20. maja. V včerajšnji seji dež. zbora je predlagal posl. Benatti več resolucij, mej njimi tudi ono glede ustanovitve samostalnega ital. učiteljskega, kakor tudi imenovanja posebnega deželnošolskega in posebnih okrajno šolskih nadzornikov. Resolucije so bile soglasno vsprejete. — Prihodnja seja 25. maja.

Rim, 20. maja. Glasom poročil tukajšnjih listov se snide poslanska zbornica dne 25. maja.

Pariz, 20. maja. Zaradi stavke pismo- nošev bo odpuščenih več pismonoš, ki so vprizorili stavko, proti 30 se pa uvede disciplinarna preiskava.

Ljubljančanje!

Na vseslov. del. slavnost pride že 27. maja mnogo dragih gostov, sosebno bratov Hrvatov. Trdno se zanašamo, da s svojo gostoljubnostjo priskočite na pomoč pripravljalnemu odboru. Kdor bi mogel prenočiti kakega gosta, blagovoli naj se ustmeno ali pismeno oglasiti pri g. Luki Smolnikarju, stolnem vikarju v Ljubljani, ali pa v uredništvu „Slov. Lista“ od 10—12. ure dopoldne.

Pripravljalni odbor za vseslovensko delavsko slavnost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m., srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nabe	Padavina v 24. urah v mm
19	9. zvečer	738,6	16,1	sl. sever	jasno	0,0
20	7 zjutraj	738,1	12,1	brezv.	jasno	
	2. popol.	735,1	25,0	sr. jug	del. oblak.	

Srednja včerajšnja temperatura 17,1 normale: 14,5°.

Vozni red

avstrijskih državnih železnico,
veljaven od 1. maja 1899.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednje-
evropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v
Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd. Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 54 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto

Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko.

Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.

Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 4. uri 2 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 55 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 7. uri 15 min. zvečer osebni vlak v Lesce-Bled.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. uri 46 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Pariza Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.

Ob 7. uri 55 min. zjutraj osebni vlak iz Lesce-Bleda.

Ob 8. uri 21 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja iz Novega Mesta.

Ob 11. uri 17 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca Pontabla.

Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 4. uri 57 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.

Ob 8. uri 48 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 9. uri 6 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Steyra, Solnograda, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 23 min. zjutraj v Kamnik.

„ 2. „ 05 „ popoldne „ „

„ 6. „ 50 „ zvečer „ „

„ 10. „ 25 „ „ „ (le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika.

„ 11. „ 08 „ dopoldne „ „

„ 6. „ 10 „ zvečer „ „

„ 9. „ 55 „ „ „ (le ob nedeljah in praznikih).

Barve za umetnike, düsseldorfske, dr. Schönfelda, v pušicah, za akademične slikarje, ter Kaspar-jeve in Spitzauer-jeve, dobé se pri tiskarji **BRAT AEBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 7 11—3

Stanovanje

je takoj oddati, meblovano ali prazno.
Ulice na grad št. 3. 498 1—1

Zobozdravnik

AVGUST SCHWEIGER

stanuje v hotelu pri Maliču II. nadstr., št. 25—26

ter ordinuje vsak dan od 8. ure dopoldne do 5. ure popoldne. 500 2—1

Za pomladno zdravljenje.

Prvi pomladanski tedni so navadno čas, v katerih se išče, da se popravijo motenja v telesnih funkcijah, katera je povzročil način zimskega življenja; v ta namen opozarjamo na

**MATTONIJEV
GIESSSHÜBLER**
naravna
alkalična kislina

To kislino zdravniki posebno priporočajo za popolno domačo zdravljenje, zlasti pa tudi za predzdravljenje za toplice Karlovi vari, (VI.) Marijine in Franciskove kopeli. 20 20

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specializiranih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Vabilo

na

OBČNI ZBOR

„Kmetijskega društva Podkorenem,
vpisane zadruge z omejenim jamstvom“,
kateri bode
v nedeljo 4. junija 1899 ob 4. uri popoldne
v društveni hiši št. 13.

Dnevni red:

1. Nagovor načelnika.
2. Potrjenje računa od 29. julija do 31. decembra 1898.
3. Izvolitev izžrebanih odbornikov v načelstvo.
4. Izvolitev pregledovalnega odseka.
5. Pogovor o premembi pravil.
6. Razni nasveti.

500 1—1

Načelstvo.

Preselitev gostilne.

Uljudno naznanjam, da sem svojo

gostilno

preselil od „mlinskega kamna“

v Krojaške ulice

k „Črnemu kosu“.

Zahvaljujoč se svojim p. n. gostom za sedanjí obisk, se priporočam tudi v prihodnje. — Točila se bodo izvrstna vina domačega pridelka, bela, rdeča in črna od 32 do 48 kr. — Z odličnim spoštovanjem se priporoča

Peter Strel
gostilničar.

496 3—1

Na najvišje povelje Njega c. in k. apost. Veličanstva

XX. c. k. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dopuščena — ima 12728 dobitkov v gotovem denarju in skupnem znesku 403.160 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Za izplačilo jamči c. k. loterijski urad.

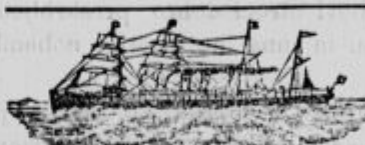
Žrebanje bode nepreklicljivo dne 15. junija 1899.

Jedna srečka stane 4 krole.

Srečke so dobili pri državni loteriji na Dunaji, 1., Riemergasse 7, v loterijskih kolekturah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železniških uradih, po menjalnicah itd. Načrti za kupovalce srečk zastoj. 101 10—2

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

431 4—4 C. k. vodstvo državne dohodnije
oddelek za državne loterije.

Vožnje karte

in
tovorni listi

AMERIKO.

312 18 Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj IV., Wiednergürtel 20,

ali pa

317 25—8

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 29.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča pred. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na **haveloke** v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.
227 23

Glavna zaloga moke

iz slovečega valjičnega mlina

Vinko Majdič-a v Kranju.

Pri razstavah odlikovani izdelki, dobé se **en-gros**
po originalnem ceniku pri

ANTONU DITRICH-u

glavnem zastopniku 373 10-10

Marije Terezije cesta šte. 2, Ljubljana.

Deški penzijonat Kalksburg pri Dunaju

pod vodstvom oo. jezuitov.

V prvem konviktu, za gojence višjih stanov, je plačati letnih
460 gld., v drugem konviktu, za gojence srednjih stanov, pa
letnih 280 gld. 103 3-2

Podučuje se v gimnazijskih predmetih. — Zavod ima pravico
javnosti za vse gimnazijske razrede.

Natančnejša pojasnila pri rektorju zavoda.

Moka

iz mlina Vinko-ta Majdič-a v Kranju

oddaje se po **engros-cenah** 259 44-10

v plombiranih vrečah po 10 in 25 kil v prodajalnicah

Maksa Domicelj-a

v Ljubljani, Rimska cesta, vis-à-vis Gorupovim hišam.

Dostavljanje na dom brezplačno.

Plombe originalne mlinske.

Moka oddaje se tudi v vrečah po 50, 85 in 100 kil.

Opozarja se, da priznani izvrstni izdelek prvega doma-
čega našega mlina dandanes tudi na tujem uspešno tekmuje
z izdelki vseh ogerskih mlinov. 416 3-3

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli 12,

priporoča prečistiti duhovščini in cerkvenim pred-
stojnikom svojo **delavnico za izdelovanje**

cerkvene posode in orodja.

Staro blago popravi, pozlati in posrebrni v
ognju po najnižji ceni.

Da si morejo tudi bolj revne cerkve naročiti
cerkvenega kovinskega blaga, olajšuje jim to s tem,
da jim je pripravljen napravljati blago, katero se
izplačuje na obroke. Precest. p. n. naročevalec si
obroke sam lahko določi. 386 52-52

Pošilja vsako blago poštnine prosto.

Roman-cement. Portland-cement.

**Železniške šine in
traverze za oboke.**

Bičje za obivanje stropa
(Stuccaturrohr). 409 6-6

Trombe (pumpe) za vodnjake.

Raznovrstne štedilnike (Sparherde)

priporoča po jako nizki ceni

Fran Stupica

= trgovina z železnino in specerijskim blagom =
v Ljubljani,

Marije Terezije cesta št. 1, zraven »Figovca«.

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnoviž znižane cene!

Trijeri (čistilni roji za žito v natančni izvršitvi. Sušil-
nice za sadje in zelenjavo. — Škopilnice proti
peronosperi, zboljšani sestav Vermorelov. — Mlatilnice.
mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje
različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč,
kakor hidravlične [vodovodne] preše). — Slamoreznice,
katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — Sti-
skalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne
poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

G. HELLER na Dunaju,

II₂ Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Zastopniki se iščejo. 287 20-7

G. Piccoli,

dvorni založnik

Nj. svetosti

papeža

Leona XIII.

lekarnar „pri angelu“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino.

Kemične analize odličnih stro-
kovnjakov, kateri so v

Železnatem vinu

lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani
zmiraj potrdili navedeno množino
železa, so najboljši spričevali ter
dajejo največje poročilo za njega
učinek.

To vino je kaj dobro za slabo-
krvne, nerazvorne in vsled bolezni
oslabele osebe, za blede, sloke
(suhe) in bolehave otroke.

Cena polliterski steklenici 1 gld.

Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštino
plačajo p. n. naročniki. 827 34

Lične razglednice

kažočé ljubljanske

župne cerkve,

založila je in prodaja

„Prodajalnica

kato. tisk. društva

(K. Mičman)

v Ljubljani

Kopitarjeve ulice šte. 2.

Razprodajalcem dá se znaten popust.

DARILO

primerno binkoštno:

6 vrst namiznega in desertnega vina

in 1 steklenica stare sriemske slivo-
vice ali pa droženke, skupaj 10 steklenic,
poslanih na dom, samo gld. 5-21.

Prva hrvatska trgovina z vinom
in žganjem v Ljubljani.

Maloprodaja: Stari trg šte. 30-32.

Glavna zaloga: na Glincih v Plavčevji hiši.

Vloga za steklenico 10 kr. 488 3 3

Prečistiti duhovščini se pri-
poročam za slikanje

cerkvā,

kapel

in

sob.

Imam

na razpo-
lago tudi krasne

VZORCE

(škice) v barvah tiskane,

v raznih slogih, kakor tudi

mного spričeval. 73 26-17

Cerkvena mizarska dela.

Podpisane izdelujem zlasti **cerkvene klopi**
in **spovednice** po vzorcih in po lastnem načrtu
ter se za taka dela priporočam čast. duhovščini in
cerkvenim predstojništvom. Zagotovem izvrstno delo
in nizke cene. Že desetim cerkvam sem izdelal
klopi v največjo zadovoljnost.

Da je moje delo res trdno in lepo, spričujejo
klopi po farnih cerkvah v Dobu, Radomljah, na
Rovu, Brdu, Goričici, v Meravčah, Pečah, Komendi
in v novi cerkvi vodiški, pa spovednica na Holmcu.

Postavljanje novih klopi v cerkvi traja le 5 do 6 dni.

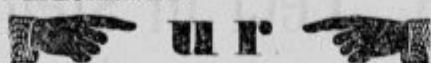
Josip Stupica na Viru,

pošta Domžale.

61 20-17

Birmanska darila!

Priporočam svojo bogato največjo
zalogo vsakovrstnih **zlatih, srebrnih**
in **nikelnastih**

**verižic, uhanov, zapestnic, ovrat-
nih verižic, prstanov** itd. po jako
znižanih cenah. 396 8

Se priporočam ter uljudno vabim

FR. ČUDEN

trgovina z zlatnino in srebrnino

v Ljubljani, na Mestnem trgu.

I. zavod za obdelovanje asfalta v Avstriji N. Scheffel na Dunaji.

Sugerit-strešna lepenka

Strešna lepenka iz asfalta obložena s probkovino

499 3-1

nepremočljiva in ognjevarna tvarina za pokrivanje streh

Obloga z probkovino (korkom) kaže znaten napredek v primeri z dosedaj navadnim
posipavanjem s peskom. Lepenka se namaže in obloži s probkovino, ter se vže po
prvem namazu zveže z njo v **trdno elastično maso**, ki se pri hoji po strehi
udaja pod nogo in se ne poškoduje tako z lahka. Na nji se **nikdar ne na-
pravi trda skorja**, ki potem tako rada razpoka. Prednosti: **manjša teža,
lažja manipulacija, trajna elastičnost, večja trpežnost**. V dobrem
stanju se ohrani s tem, da se namaže s sugerit-strešnim lakom. — **Zaloga pri**

Alojziju Vodniku, kamnoseku

v Ljubljani, Kolodvorske ulice.

Naprava trotoarjev z asfalta. — Samozaloga mramormozaike in
tirolskega porfirja kot priznani najboljši material za tlakanje
uvozov, hodnikov, vež, cerkvā itd. — Grobni spomeniki in vse
poljubne kamenarske proizvode v največji izbiri.

Najnovejša stvar. Vse novosti najceneje.

Ceniki gratis in franko!

sidro
Liniment. Capsici compos.
 352 iz lekarne Richter-jeve v Pragi 24-15
 priznana izvrstno bolečine olajšujoča ma-
 zilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v
 vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh **priljubljeno**
domače zdravilo kar kratko kot 759 40-35
Richter-jev liniment s „sidrom“
 ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s
 znano varstveno marko „sidro“ kot pristoje.
Richter-jeva lekarna
 pri zlatem levu v Pragi.

Na Sv. Gori pri Vačah je izpraznjena
služba cerkvenika in organista.

Nastopi se služba po dogovoru. — Oženjeni
 imajo prednost. 477 3-2

Župni urad na Sv. Gori pri Vačah.

Dunajska
življenjska in rentna zavarovalnica,
 Dunaj, I., Himmelfortgasse 6.

Poroštveni zaklad nad kron 17,000.000.
 Zavarovana svota „ „ 81,000.000.

Zavod prevzema vse vrste najugodnejih zava-
 rovanj za slučaj smrti, na doživetje in na doto z
 zagotovljenim precejšnim deležem dobička;
 nadalje zelo koristna družabna zavarovanja, zelo
 ugodna zavarovanja rent in kot posebno novost
 ne zapadlo zavarovanje za slučaj smrti z
 izplačanjem premij poleg izplačila zava-
 rovanega kapitala in universalno zavarovanje
 s stopnjevačo zavarovalno svoto. Zavod
 nudi: nespodbitnost, veljavnost tudi za slučaj samo-
 mora in dvoboja, zavarovanje tudi za slučaj vojske
 brez vseh stroškov itd. Najceneje premije, najkulant-
 nej zavarovalni pogoji.

Glavni zastopnik v Ljubljani: Jos. Perhauc.

439 3-2

Dunajska
zavarovalna družba

(poroštveni zaklad nad 8 milijonov kron)

prevzema pod priznane kulantnimi
 pogoji

**zavarovanja proti ognju,
 streli in eksploziji**

za hiše in gospodarska poslopja, tovarne, stroje,
 orodje, pohištvo, perilo, obleko, oprave, blago,
 živino, poljske, travniške pridelke vseh vrst itd.

Razpis službe.

494 3-1

Pri vodovodni zajemalnici v Klečah je popolniti začasno službo

kurjača

z letno plačo 500 gld.

Zahteva se znanje slovenskega jezika v govoru in pisavi.
 Prosilci za to službo vložijo naj svoje propisno kolekovane prošnje, katerim je prilo-
 žiti tudi pravilno spričevalo in dokazila o usposobljenosti, pri predsedništvu mestnega
 magistrata najpозnejše

do 31. maja 1899.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
 dné 15. maja 1899.

Razglas.

444 3-3

Na mestu podrtega deželnega dvorca na Kongresnem trgu v
 Ljubljani se bo **zgradil**

nov deželni dvorec.

Dotična dela in dobave so nastopno proračunjene:

1. Kopanje tal in zidarsko delo okroglo . . .	152300 gld.
2. tesarsko delo . . .	13600 „
3. kleparsko delo . . .	13000 „
4. krovsko delo . . .	6300 „
5. kamnoseško delo . . .	28000 „
6. kiparsko delo . . .	34000 „
7. potrebno železje . . .	22100 „
8. mizarsko delo . . .	29600 „
9. ključavničarsko delo . . .	13000 „
10. steklarsko delo . . .	4900 „
11. pleskarsko delo . . .	4750 „
12. lončarsko delo . . .	2300 „

Ta dela se bodo oddala pótom javne konkurence ter se dotične po-
 nudebe sprejemajo pri podpisnem deželnem odboru

do dné 27. maja 1899 do 12. ure dopoldne.

Vsa natančnejša določila gledé ponudeb, oddaje in izvršitve dela se
 zvedó pri stavbnem uradu in so izkazi posameznih del ter načrti v
 navadnih uradnih urah na razgled v pisarni deželnega stavbnega urada,
 Turjaški trg šte. 4, II. nadstropje, kjer se dobivajo tudi proti vplačilu
 tiskarskih stroškov.

Od deželnega odbora kranjskega
 v Ljubljani, dné 1. maja 1899.

Razglas.

Okrajni cestni odbor brdski naznanja, da je

nova cesta Želodnik-Moravče
 prometu odprta.

479 3-3

Janez Hušnikar, načelnik.

A. 150/99
 7.

Oklic.

478 3-2

C. kr. okrajno sodišče Škofja Loka objavlja, da se bode v zapuščino
 zamrlega Antona Ložar iz Stare Loke št. 65 spadajoče, bremen
 prosto, na 2687 gld. inventarjeno zemljišče vlož. št. 95 d. o. Stara
 Loka potom prostovoljne nadrobne javne dražbe

dné 30. maja 1899

pričenši ob 9. uri dopoldne na lici mesta prodajalo.

Posamezne parcele izklicale se bodo po inventarni vrednosti. — Vsa
 dražbenina pripade zapuščini Antona Ložar.

Natančnejši dražbeni pogoji ležé pri tem sodišču na vpogled.

Škofja Loka, dné 13. maja 1899.

Dobiva se povsod.

905 (36-17)

Sarg's Kalodont.

— Najbolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob. —

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

**stavbinske opeke,
 zarezne strešne opeke**

(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo
 stekleno zarezno opeko.

Strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek).

348 27-8

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

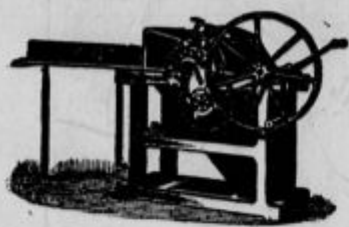
Najnižje cene.

IVAN KORDIK, Ljubljana,
 Prešernove ulice št. 10-14,
 ima na izbiro vsakovrstne
svečnike, nože, vilice in žlice
 iz alpage (čista, bela, trajna kovina).
 par svečnikov iz alpage 21, 24, 26 cm. visoki
 448 2-1 stane gld. 1-90, 2-20, 2-30.
 1 tucat žlic za kavo stane od gld. 2-20 do gld. 3-
 1 „ žlic navadnih iz alpage od gld. 4-20 do gld. 5-
 1 „ nožev ali vilic „ „ gld. 5-60. (419 4-4)

Jamči se za vsak stroj.

Najnižje cene.

Nad 200 strojev v zalogi.

Karol Kavšeka nasl. Schneider & Verovšek Ljubljana, Dunajska cesta.

Ker se bliža mlačev, opozarjava one posestnike, kateri si hočejo omisliti **izvrstno mlatilnico** (slamoreznico) ali **gepel**, na najino **bogato tovarniško zalogo** in zagotavlja jih, da bode vsakdo ceneje in bolje postrežen, kakor da bi direktno pri kaki tovarni kupil, to pa sebosno raditega, ker najini stroji so vsi preskušeni, predno se razpošiljajo.

Posebno pa še opozarjava na najine **mlatilnice „Ljubljana“**, katere so na pol ložje goniti, kakor vsaka druga mlatilnica, pri vsem tem so pa veliko bolj jednostavno sestavljene in trpežne, tako da se ne pokvarijo zlepa.

Slednič si dovoljujeva še priporočati najino bogato zalogo **tromb in cevij za vodovode**.

Cena mlatilnicam na rok ali z gepeljem je od 60 do 120 gld.; gepeljni z vsem skupaj (kompletni) od 75 do 130 gld. — Za solidnost vseh strojev se jamči. Na željo postavi kompletne garniture najin montér.

Železo, traverze železniške sline, cement, nagrobne križe, štedilnike, okove za vrata in okna in vse v železninarsko stroko spadajoče stvari imamo vedno veliko v zalogi po najnižjih cenah.

495 1-1

Najnovejša špecerijska trgovina!!!

Karol Planinšek

prej Schober, Dunajska cesta šte. 8.

Ozira se na svoj zadnji inserat, dovoljujem si sl. občinstvo opozarjati na svojo **veliko zalogo špecerijskega blaga**, kakor: **raznovrstne kave, kakao, čokolade, olivnega, namiznega in aizer-olja itd.**

Nadalje se istemu tudi priporočam za nakup **najfinejšega francoskega in ogerskega konjaka, pristne sedmograške slivovke, finega tropinovca in špirta** po najnižjih cenah, zagotavljajoč solidno in reelno postrežbo.

415 15-7

Najnovejše in najboljše

klobuke

za gospode in dečke 272 13-13

zdelke prvih avstrijskih, nemških, italijanskih in angleških tovarn

priporoča v največji izbi in po najnižjih cenah velespoštovanjem

C. J. HAMANN,

Mestni trg šte. 8.

Zaloga klobukov

c. kr. privilegov. tovarn za klobuke

W. Ch. Pless, Dunaj, in Jos. Pichler, Gradec.

Klobuki se izdelujejo natančno po označeni meri in obliki in se prevzemajo tudi stari klobuki v barvanje in oblikovanje.

Delavnica kleparskih, ključarskih, kovinotiskarskih, stavbenih in galanterijskih del.

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje in ima v zalogi **cerkvene svetilnice ali stalnice**, dve po: iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28, 32 gld., iz tompaka 40, 50 gld.; **obhajilne svetilnice** iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8, 10 gld.; **pušice z zvončki** za pobiranje miloščine, iz kositarja po gld. 1-50, iz medenine po 5 gld.; **štedilna železna ognjišča**, vsa železna in tudi razna za vzidanje.

Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov. 253 12-12

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd. — S kritevjo zvonikov prevzema ob jednem tesarska dela.

Pozor „PUCH“ „STYRIA“ kolesarji!

Obče znana, jako trpežna

kolesa Styria št. V „ljudsko kolo“

prodajajo se zaradi različnih cen drugih vrst koles po jako znižanih tovarniških cenah pri

Franu Čudnu v Ljubljani

s čemur je sl. občinstvu dana prilika po ceni si pribaviti

Styria št. V.

399 8

Zastopnik trrdke: Josip Polak.

Primerna, trpežna in trajna birmanska darila.

Kdor želi kupiti za birmansko darilo ne samo cenó, temveč tudi dobro in natančno regulirano

žepno uro,

obrbe naj se do trrdke

424 7-7

Janko Klopčič

prodaja raznovrstnih zlatih, srebrnih, nikelnatih in jeklenih žepnih ur, zlatnine in srebrnine

v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Žepne ure za dečke in deklice od gld. 5.— naprej.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo trrdko ter ne uvažujejo tujih trrdk, družtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 250 52-11-

Ana Hofbauer,

imejiteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Omnibus na Laverco

prične prevažanje

od sv. Jakoba trga

472 3-2

jutri, dné 14. t. m., ob znani uri

vsako nedeljo in vse praznike.

Omnibus je ustanovljen samo za obiskovalce izletovišča „Laverca“

Ako si želiš »Zacherlin« svetovnoslavne dobrote,
Čestita čitateljica, ne sprejemaj ga v zavitku!
Pristen je samo v steklenici,
Ki varstveno znamko nosi.

Pravo pomoč po noči in po dnevu
Zoper kakoršnikoli mrčes
Išči le tam — da varno hodiš,
Kjer Zacherlov plakat zagledaš.

492 3-1

Kupuje in prodaja
efekte in druge vrednostne listine
po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec
v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev.
Giro-konto (hranilne vloge v tek. računu), obresti od dné
do dné po 4 1/4 %.
Poštno-hranilnične položnice na razpolago.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulaniina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestal sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.